ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سيّاسية وأدبية - المديرة المسؤولة - إيشا دروشيّان

1000 Լ.Ո. 7ԻՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 208 (19508) ՇԱԲԱԹ, 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1996 10 ԷՋ

Pas besoin d'aller en Chine

tapirama

NOUVEL ARRIVAGE DE LA PLUS GRANDE COLLECTION DE TAPIS CHINOIS

Crédit sur 10 mois sans intérêt à partir de 30$ par mois

Tapis: Persan - Chinois - Européen - Moquettes - Papiers peints

Ouvert les Dimanches toute la journée

ԹՐՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐ ԴԱՐՁԵԱԼ ԻՐԱՔ ԿԸ ԹԱՓԱՆՑԵՆ

Թրքական ուժերը դարձեալ բռնաբարած են Իրաքի սահմանը: *«Ռէօթըր»* կ'ըսէ, որ թրքական ուժերը Հիւսիսային Իրաք մտած են եւ 35 քիւրտ սպանուած: Լուրը հաստատած է արտաքին գործոց նախարար Թանսու Չիլէր:

Միւս կողմէ, քիւրտերը Տիարպեքիրի շրջանին մէջ սպանուած են 17 հոգի, որոնցմէ 12ը՝ թուրքերու գործակալ գիւղապետներ. թրքական ուժերը նոյն շրջանին մէջ 22 քիւրտեր սպանուած են:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ ՎԷՃԻ ՆՈՐ ԷՋ ԲԱՑԱԻ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի երրորդ կառավարութեան կազմութիւնը եթէ Հինգշաբթի գիշերը յուծում բերաւ մօտաւորապէս 15 օր տեւած տագնապին, անիկա երկու նոր էջ մըրցաւ անոր կազմին ու հաւանական ուղեգիծին չուրջ:

Թէեւ կառավարութեան կազմութեան յաջորդ 24 ժամերը ընդհանուր առմամբ չնորհաւորանքներով ծանրաբեռնուած էին, սակայն որոգեգրուած տարագին, պաշտօններու բաշխումին եւ մանաւանդ կառավարութենէն ակնկալութիւններուն մասին արտայայտութիւնները խճողեցին քաղաքական բեմը: Հիւսիսցիք եւ պեքաացիք դժգոհ մնացին իրենց ներկայացուցչութեան անբաւարարութենէն. քննադատողներուն չարքին էին նաեւ կառավարութեան մասնակիցներ, ինչպէս ընկերվարական յառաջդիմականները (տեսնել 2րդ էջ):

Բացայայտ է, որ քաղաքական բեմին այս վիճակը նոյն ձեւով գարգացումներ պիտի ապրի յառաջիկայ 10 օրերուն: Արդարեւ, կառավարութեան վստահութեան քուէի խորհրդարանի նիստը տեղի պիտի ունենայ 19 Նոյեմբերին: Կառավարութեան առաջին նիստը նախատեսուած է յառաջիկայ Երկուշաբթի, Պասպտայի մէջ: Կը նախատեսուի, որ խնդրոյ առարկայ նախարարութեանց յանձնումի եւ ստանձնումի աշխատանքները սկսին այսօր իսկ:

ԵԼՑԻՆ ԿԸ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԻ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Նախագահ Պորիս Ելցին Ուրբաթ օր Մոսկուայի Սրտաբանութեան Հետազօտութեանց Կեդրոնէն այլ հիւանդանոց մը փոխադրուեցաւ, ապաքինումի շրջանը շարունակելու համար:

Նախագահին մամլոյ գրասենեակը յայտնեց, որ փոխադրութենէն ետք, Ելցինի առողջութիւնը գոհացուցիչ է:

ԱԿՆԱՐԿ

ԱՐՑԱԽԻ ԱՐԴԱՐ ԵՐԹԸ ԵՏԴԱՐՁ ՉԻ ՃԱՆՉՆԱՐ

Արցախի տագնապին լուծման միջազգային հիգերը, որոնք տեղացյալ մատնուած են մօտաւորապէս 2.5 տարիէ ի վեր, այսինքն՝ 1994ի Մայիսեան գինադադարէն ետք. այժմ դէմ յանդիման կը գտնուին մտահոգիչ կացութեան մը, մի շարք Ագրպէյճանի որոգեգրած կեցուածքին պատճառով:

Վերջին փորձերը կատարուեցան 10 օր առաջ, Մոսկուայի մէջ: Այդ ժողովին փակումէն ետք, յստակ էր, որ Մինսքի Խմբակը այս հանգրուանին եւս չի կրցած յառաջդիմութիւն արձանագրել: Սակայն աճա Լ. Ղ. Հի արտաքին գործոց նախարար Արկադի Վուկասեան աճապարանգ կը հռչակեցնէ, յայտարարելով, որ Մոսկուայի բանակցութիւններուն արդիւնքը ոչ թէ գերօ է, այլ մինչեւ իսկ բացասական է:

Ինչո՞ւ այս գնահատումը:

Որովհետեւ Ագրպէյճանի ներկայացուցիչները այս հանգրուանին փորձած են աւելի ուժեղ կերպով պաշտպանել կարգ մը անհիմն եւ պատմականօրէն անիւիշտ տեսակէտներ. օրինակ. անոնք պնդած են. որ Ագրպէյճանի «ամբողջականութիւնը» պէտք է պահպանուի. հայկական ուժերը մինակողմանի կերպով պէտք է քաշուին. միայն գաղթականները պէտք է տուն վերադառնան. եւայլն: Մէկ խօսքով. Ագրպէյճան կ'անտեսէ Արցախի հայկական պատկանելիութիւնը. անճնառութիւն կ'ուզէ պարտադրել շրջանին եւ այս բոլորին դիմաց. կը խոստանայ... ապահովութիւն եւ մարդկային իրաւունքներու յարգում:

Այդ է որ էր. որ ագերիական «ապահովութիւնը» հրաշիւղ էր հայ բնակիչին համար: Այդ է որ է, որ պատմականօրէն հայկական հող եղող Արցախը մաս կազմած էր «Ագրպէյճանի ամբողջականութեան»: Այդ որ ծանր հաշիւով էր, որ Արցախի հայութիւնը Ագրպէյճանի մէջ ազգային փորձամանութիւն էր եւ անոր հետ վերաբերած էին իբրեւ այդպիսին: Վերջապէս, Ագրպէյճանի որ տարիներու իշխանութիւնները էին. որ յարգած են Արցախի հայութեան կրթական. տնտեսական, բարոր կեանքի եւ քաղաքացիական իրաւունքները. որպէսզի կարելի բլլար նուազագոյն հաւատքը ընծայել նման խոստումի մը:

Ագրպէյճանի պահանջները պատմական եւ իրաւական ոչ մէկ հիմք ունին: Այժմու իրականութիւնները միայն յաւելեալ ապացոյց են:

Աւելին. Արցախի հայութիւնը պատմական սխալներու սրբագրումին համար պայքարեցաւ եւ իր արեան գնով ետմրալ կարեց արդարութեան ետմրուն վրայ. գոր վճռած է պահել անդառնալի: Այսօր, ո՛չ Պաքուի քարիւղին բոյրը. ոչ ալ շրջանային ռազմագիտական հաշիւները կրնան բառարար հիմք ծառայել 20ական տարիներու ստալինեան սխալին վերանայումի համար:

Արցախի հայութիւնը առանձին չէ իր այս կեցուածքին հետ: Անոր կողքին է հայրենի ու Սփիւռքի ամբողջ հայութիւնը, մէկ ու միացեալ հայութիւնը: Անոր կողքին պէտք է բլլան Լիբանանի գերատեանի համար ժամադրուած ուժերը, որպէսզի արդարութեան ուղին ամբողջանայ:

Ուրիշ ելք չկայ: Եզրարժր արգիլուած է:

Ս. Մ.

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՒ ՊԻՏԻ ՓԱՍՏԷՔ

DROP 8

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐԸ

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐՈՅԹ ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆՆԵՐ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՍԱԿԵՐՈՎ

ՋԱԼՔԱ, ՍԻԹԷ ՄՈՒՍԱ, Ա. ՅԱՐԿ

Ա. ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԿԱԶՄԵՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ՝ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ, Ս. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՈՒԺԱՅԻՆ ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի նոր վարչապետ Արմէն Սարգսեան երէկ կազմեց նոր կառավարութիւնը, յայտարարելէ ետք, թէ պիտի աշխատի բարեփոխել տնտեսութեան վիճակը:

ՄԱԿի մօտ դեսպան Ալեքսանտր Արզումանեան նշանակուած է արտաքին գործոց նախարար: Ուշադրութեան մօտ Հայաստանի դեսպանատան պաշտօնատարներէն Գառնիկ Նանակիւլեան նշանակուած է առեւտուրի նախարար: Ստեղծուած է սեփականաշնորհումի եւ արտաքին ներդրումներու նախարարութիւն մը, որ վստահուած է Նորայր Խաչատրեանի, իսկ ներքին ու ազգային անվտանգութեան նախարարութիւնները միասնաբար դրուած են Սերժ Սարգսեանի տրամադրութեան տակ:

«Ռէօթըր», որ կը հաղորդէ այս լուրերը, կը նշէ, որ այս փոփոխութիւնները տեղի կ'ունենան Հրանդ Բագրատեանի հրաժարումէն քանի մը օր ետք: *«Ռէօթըր»*ի թղթակիցը կը նկատէ, որ նախկին վարչապետին հրաժարականը բացայայտօրէն կը միտի մեղմացնելու ժողովուրդի դժգոհութեան ալիքը Լեւոն Տէր Պետրոսեանի վերընտրութեան հետեւանքով: Ան կը յիշեցնէ, որ Լ. Տէր Պետրոսեան ընտրութիւններէն ետք բանակցութիւններ էր ծաւալած ժողովուրդին դէմ եւ ձերբակալած ընդդիմադիր ղեկավարներ, որոնք զինք ամբաստանած էին արդիւնքները գեղծած ըլլալու յանցանքով: *«Ռէօթըր»* այս առիթով անգամ մը եւս կ'արձանագրէ 51.8% - 41.3%ի պատկերը եւ կը յիշեցնէ, որ Ե. Ա. Գ. Կազմակերպութիւնը վկայած էր, թէ մեծ գեղծումներ տեղի ունեցած էին քուէարկութեանց ընթացքին:

ՆՈՊԷԼԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԱՌՉԱԾ ԿԸ ՄՆԱՅ ԻՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ

ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

Յատուկ թղթակցութիւն «ԱԶԴԱԿ»ին.

Հինգշաբթի, 7 Նոյեմբերին, Օսլոյի (Նորվեկիա) Նոպէլեան Մրցանակի Կեդրոնին մէջ, Նոպէլեան Մրցանակի Յանձնախումբին հրաւէրով, Արամ Ա. Կաթողիկոս դասախօսութիւն մը տուաւ *«Կրօնը եւ Ցեղային Ինքնութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ»* նիւթին շուրջ:

Վեհափառը սահմանեց կրօն եւ ցեղային ինքնութիւն բացատրութիւնները, վեր առաւ կրօնական ու ցեղային ինքնութեանց ներքին յարաբերութիւնը ու անկէ յառաջացող դրական ու ժխտական երեւոյթները: Ան այս ընդհանուր խորքին վրայ դիտեց Միջին Արեւելքի ներկայ կացութիւնը՝ ընդգծելով շարք մը իրողութիւններ ու մտահոգութիւններ: Վեհափառը յատուկ կերպով ծանրացաւ կրօններու միջեւ երկխօսութեան կարեւորութեան, կրօնը քաղաքական նպատակներէ հեռու պահելու անհրաժեշտութեան, ինչպէս նաեւ եկեղեցիներու դերակատարութեան՝ յատկապէս մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան ուղղութեամբ:

Վեհափառը, փակագիծ մը բանալով, կարեւորութեամբ անդրադարձաւ Միջին Արեւելքի Հայ համայնքներու դերակատարութեան, մասնաւորաբար ծանրանալով ի խնդիր իր ինքնութեան առողջ պահպանման ու մարդկային իրաւունքներու ձեռքբերման Հայ ժողովուրդի տուած պայքարին եւ այդ գծով Հայ Եկեղեցւոյ բերած կարեւոր նպաստին վրայ:

Վեհափառ Հայրապետը ժրնեւէն անցաւ Օսլօ, չորս օրուան պաշտօնական այցելութեան մը համար: Վեհափառ Հայրապետը տեսակցութիւն ունեցաւ Նորվեկիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ:

ՀՀ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ՈՒՐՐՆ ՔՐԻՍԹԱՓԸՐ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՉԱՐԹԻ ՄԷՋ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԻՐ ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑԻՆ ԱՄՐ ՄՈՒՏՍԱՅԻ ՀԵՏ:

ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏ ՄԸ ԲՍԱՒ, ՈՐ ՔՐԻՍԹԱՓԸՐ ԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՈՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐՆԻ, ՈՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՈՐ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵՒ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ, ՈՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 12ԷՆ 14:

ՔՐԻՍԹԱՓԸՐ ԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐՆԻ, ՈՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՈՐ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵՒ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ, ՈՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 12ԷՆ 14:

ՔՐԻՍԹԱՓԸՐ ԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐՆԻ, ՈՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՈՐ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵՒ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ, ՈՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 12ԷՆ 14:

ՔՐԻՍԹԱՓԸՐ ԻՐ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐՆԻ, ՈՐ

ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ ՄԱՔՍԱՆԵՆԳ ՍՊԱՑ ՄԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Իսրայէլի բանակը Ուրբաթ օր յայտարարեց, որ սահմանապահ խմբակէ մը սպայ մը ձերբակալած է: Կ'ենթադրուի, որ ան բանալի դեր ունեցած է Յորդանանէն 2 միլիոն տոլարի հերոյինի մաքսանենգութեան մէջ:

Բանակին հաղորդագրութիւնը կ'ըսէ, որ Նոյեմբեր 7ին, գաղտնի ոստիկաններ տեսած են, թէ սպան տակառ մը կը յանձնէ թմրեցուցիչի վաճառականի մը:

ՔՐԻՍԹԱՓԸՐԻ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳԸ՝ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ՕՐ

(տեսնել 10րդ էջ):

ՕԼՄԷՐԹ Կ'ԸՍԷ ԹԷ ԱՆՊԱՏՐԱՍՏ Է

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Երուսաղէմի քաղաքապետ Եհուտ Օլմէրթ Ուրբաթ օր յայտարարեց, որ անպարտ է իրեն ուղղուած ամբաստանութենէն, որ գինք կ'առնչէ 1988ի ընտարշաւի ֆինանսաւորումի գեղծարարութեան:

Օլմէրթ, որ ականաւոր դէմք մըն է վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի աջակողմեան Լիքուտ կուսակցութեան մէջ, ըսաւ, որ ինք անմեղ է եւ իր անմեղութիւնը պիտի փաստէ:

Իսրայէլի ընտրութիւններու օրէնքը կ'արգիլէ նուիրատուութիւնները քաղաքական կուսակցութիւններուն: Կ'ըսուի, որ Օլմէրթ մեղսակից է նման նուիրատուութիւններ ստանալու եւ անոնց բնոյթը կեղծելու մէջ:

Հ.Յ.Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Գ.Մ.Ի. ՈՐՈՇՈՒՄՈՎ

ԸՆԿ. Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ԴԱՊՐԵՑՈՒՑ ՀԱՅԱԴՈՒԼԸ

Հ.Յ.Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի որոշումով, ընկ. Վահան Յովհաննիսեան Հինգշաբթի գիշեր դադրեցուցած է իր հայադուլը, զոր յայտարարած էր 10 օր առաջ:

Մանօթ է, որ հայադուլի յայտարարութենէն անմիջապէս ետք եւ մանաւանդ վերջին օրերուն, բազմացած էին հայադուլէ հրաժարելու տարբեր չրջաններէ կոչերը: Անոնց միացած էին նաեւ ընկ. Վ. Յովհաննիսեանի ճակատագրակից մեղադրեալները: Անոնք կը նկատէին, որ ասիկա պայքարելու յարմարագոյն ձեւը չէ, մինչդեռ ընկ. Վ. Յովհաննիսեանի մասնակցութիւնը՝ դատարանութեան, աւելի յուսատու է ճշմարտութիւնները բացայայտելու իմաստով:

«Գոլոս Արմենիի» օրաթերթը, Հինգշաբթի օրուան իր համարով, հրապարակած էր յօդուած մը, որ կը մեկնաբանէր, թէ ընկ. Վահան Յովհաննիսեան ինչու՝ պէտք է դադրեցնէ հայադուլը: Յօդուածագիրը կը նշէր, որ հայադուլին հետեւանքով ընկ. Վ. Յովհաննիսեանի առողջական վիճակը ծանրացած է եւ կրնայ աւելի եւս վտանգաւորանալ, իսկ ժողովուրդը գալով կը հետեւի անոր վիճակին եւ գիտէ, որ քաղաքական գործիչին կացութիւնը հետեւանք է իշխանութեան կամայականութիւններուն: Յօդուածագիրը կը նշէ, թէ ընկ. Վ. Յովհաննիսեան ոչ մէկ պահանջ դրած է իր հայադուլին առիթով, ինչ որ անելի կը տանի: Աւելին, ան կը նշէր, որ դատարանը արդէն իր գործունէութեամբ փաստած է իր հաւատարմութիւնը եւ աւելորդ է անգամ մը եւս բողոքել այդ վիճակին դէմ»: Ան կ'եզրակացնէր, որ «Երկրի ապագային համար պէտք է պահպանենք այն մարդը, որ ժողովուրդին խիղճը դարձած է, ուրեմն ընկ. Վ. Յովհաննիսեան պարտաւոր է դադրեցնելու հայադուլը»:

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ

Սահմանադրական Դատարանը որոշած է նախագահական երկու թեկնածուներուն՝ Վագգէն Մանուկեանի եւ Աշոտ Մանուչարեանի դիմումները քննարկել նոյն օրը՝ Նոյեմբեր 13ին:

Չորեքշաբթի օր Սահմանադրական Դատարանի մօտ Վագգէն Մանուկեանի ներկայացուցիչ Հրանդ Խաչատրեան հարցագրոյցի մը պահուն յայտնած է, թէ այն տպաւորութիւնը ստեղծուած է, որ Վագգէն Մանուկեանի դիմումը պէտք է քննարկուի «պատուէրի» համապատասխան: Ան ըսած է, որ Սահմանադրական Դատարանը մերժած է իրենց յանձնել կ-Ը Յ-էն ստացուած նոր փաստաթուղթերը, պատճառաբանելով, թէ որոշում տրուած է գանոնք մաս-մաս չյանձնել, իսկ խոստացած են

2

ԴԵՍՊԱՆ ԹՈՄՍԸՆ ՍԻՒՆԻՔ ԱՅՑԵԼԱԾ Է

Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Փիթըր Թոմսըն Նոյեմբեր 9ին Սիւնիքի մարզ այցելած է: Սիւնիքի մարզպետը անոր ներկայացուցած է չրջանի տնտեսական եւ քաղաքական իրավիճակը: Համաձայնութիւն գոյացած է գործակցութիւն արդիւնարերական եւ գիւղատնտեսական ծրագիրներու չուրջ:

Ան նաեւ հանդիպում ունեցած է մարգային ընտրական յանձնաժողովի անդամներու հետ, որուն ընթացքին նախագահական ընտրութիւններու մասին նշած է, որ ժամանակ հարկաւոր է ժողովրդավարութեան կատարելագործման համար: Անոր կարծիքով, Հայաստանի մէջ Ազգային Ժողովի, Սահմանադրական Դատարանի եւ Սահմանադրութեան առկայութիւնը ժողովրդավարական պետութեան նախադրեալներն են:

Թոմսըն հանդիպում ունեցած է նաեւ ընդդիմադիր կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներու հետ: Ան պիտի այցելէ նաեւ Սիսիան, Գորիս, Մեղրի եւ Քաջարան:

ԱՔԻԼ ԵՂԲԱՐՔ

Կը յայտարարէ իր նոր մասնաճիւղին

ԹԱՑՈՒՄԸ ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԷՋ,

Libancelի շէնք

Այս առիթով կը ներկայացնէ 1996 – 97 ձմրան եղանակի ամէնէն ճոխ հաւաքածոն:

ԱՔԻԼ ԵՂԲԱՐՔ

Ամբողջ Լիբանանի տարածքին

Բոլոր մասնաճիւղերը բաց են կիրակի օրերը

●Համրա ●Ղըպէյրի ●Քասլիք ●Թրիփոլի ●Սայտա ●Սուր ●Նապաթիէ ●Պաալպէք

Պուրծ Համուտ, Սեմիրամիս, Libancelի շէնք:

ՄԵԾԻՐ Շ. ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՊԱՏԱՍՏ

ՔԱՐԻՒՂԻ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱԺՆԵԼՈՒ ԾՐԱԳԻՐ

Քարիւղի եւ ճարտարարուեստի նախարար մեծր Շահէ Պարսումեան երէկ այցելութիւն մը տուաւ Պաապտայի Պալատը եւ նախագահ Իլիաս Հըրաուիի հետ քննարկեց իրեն վստահուած նախարարութեան վերաբերեալ շարք մը հարցեր:

Հանդիպումէն ետք, մեծր Շ. Պարսումեան հաղորդեց, որ մի՛տում կայ այս նախարարութիւնը բաժնելու երկուքի, որպէսզի քարիւղի եւ ճարտարարուեստի մարզերը ղեկավարուին անջատ նախարարական կառոյցներով: Ան աւելցուց, որ քարիւղի նախարարութիւնը հաւանաբար ենթարկուի որոշ փոփոխութեան եւ կոչուի ուժանիւթի նախարարութիւն:

Մեծր Շ. Պարսումեան ըսաւ, որ նախագահին հետ քննարկած է նաեւ իր եւ ճարտարարուեստի հարցերու պետական նախարար Նեթիմ Սալէմի միջեւ գործակցութեան, ինչպէս նաեւ երկու նախարարութիւններուն յարաբերութիւններուն վերաբերող հարցեր: Ան անհրաժեշտ համարեց զօրացնել ճարտարարուեստի նախարարութիւնը եւ վերահաստատել անոր իրաւասութիւնները, որպէսզի ի վիճակի ըլլայ կատարել այս մարզին մէջ իր պարտականութիւնները:

Նախարարը անհաւանական համարեց, որ մըրցակցութիւն ծագի իր եւ նախարար Սալէմի միջեւ իրաւասութիւններու գծով: «Նախարար Սալէմ բարեկամս է եւ անոր հետ որեւէ հարց չունի՛մ», շեշտեց Պարսումեան: Ան աւելցուց, որ ամէն ճիգ պիտի թափէ հարցերը բնականոն հունի մէջ պահելու համար, մի՛նչեւ որ խորհրդարանը վաւերացնէ քարիւղի եւ ճարտարարուեստի նախարարութեան բաժնումը երկուքի:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԻՆ ՄԱՍԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ

Նոր կառավարութեան կազմութիւնը երէկ գտաւ տարբեր արձագանգներ քաղաքական գանագան շրջանակներու կողմէ:

Քննադատական յայտարարութիւններու գլխաւոր հիմքը այն դժգոհութիւնն էր, որ որոշ շրջաններ եւ համայնքներ գրկուած են կառավարութեան մաս կազմելու իրաւունքէն:

Ընկերվարական Ժառանգիմական Կուսակցութիւնը, որ 2 ներկայացուցիչ ունի կառավարութեան մէջ, քննադատեց կազմը եւ ըսաւ, որ «անցեալի սխալներէն եղդարձ չէ կատարուած»: Ան պահանջեց, որ կառավարութիւնը պաշտպան ըլլայ ապստութեանց եւ տնտեսութեան, նաեւ մտահոգութիւն յայտնեց, որ կառավարութեան անդամ ընդունած են գայթակղութեանց բեմ դարձող նախարարութիւններու վարիչները:

Երեսփոխան Սալէհ Խէյր յայտարարեց, որ Տրնիկի շրջանին դէմ կուգաբերուած անտեսումի կեցուածքը «անարգանք մըն է շրջանի ժողովուրդին եւ երեսփոխաններուն դէմ»:

Երեսփոխան Պուէթրոս Հարպ ըսաւ, որ կառավարութեան կազմութեան պարագաները «յուսախարութիւն յառաջացուցած են շատերու մօտ»:

Երեսփոխան Ժիհատ Սամար յայտարարեց, որ պիտի չքննադատէ նոր կառավարութեան կազմութիւնը, «եթէ այդպէս կը պահանջէ ազգային շահը»:

Նախկին երեսփոխան Ֆաթհի Եաքան անբաւարար համարեց Հիւսիսին տրուած աթոռներու թիւը, իսկ նախկին երեսփոխան Ռեմոն Ռուֆայէլ նոյնիմաստ դժգոհութիւն արտայայտեց Յոյն Կաթողիկէ համայնքի իրաւունքներուն դիտանկիւնէն:

Ագատական Կուսակցութիւնը յոռետեսութիւն արտայայտեց կառավարութեան կազմութեան պայմաններուն գծով: «Ագգայքն միասնականութիւն պիտի չկայանայ, եթէ նոր կառավարութիւնը պիտի չարուակէ անարդար վերաբերմունք ցուցաբերել լիբանանեան չարք մը կողմերուն հանդէպ», յայտարարեց կուսակցութեան բանբերը:

ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՆԱԽՈՐԴԷՆ ՏԱՐԲԵՐ ՉԷ

ԿԸՍԷ ՔԱՐԱՍԷ

Նախկին վարչապետ Օմար Քարամէ երէկ յայտարարեց, որ նոր կառավարութիւնը թէ՛ իր կազմով եւ թէ՛ իր քաղաքական - տնտեսական քաղաքականութեամբ չի տարբերիր նախկինէն:

Թրիփոլիի մէջ տեղի ունեցած մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, Քարամէ յայտնեց մտադրութիւն ունենալ նոր կառավարութեան մէջ իր բարեկամներուն: «Կը յուսամ, որ թէեւ սակաւաթիւ՝ անոնք ի վիճակի ըլլան փոփոխութիւն մտցնելու այս կառավարութեան ուղղութեան մէջ, սրբագրելով նախկինին բացմաթիւ թերութիւնները», ըսաւ ան:

Միւս կողմէ, Քարամէ յայտարարեց, որ պիտի չարունակէ իր քաղաքական գործունէութիւնը եւ պիտի չհրաժարի խորհրդարանէն:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ – ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ԼՈՒԾՈՒՄ

Շիիներու համայնքապետ իմամ Մոհամմէտ Մեհտի Շամսէտտին երէկ չնորհաւորեց վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին, նոր կառավարութեան կազմութեան առիթով, եւ մաղթեց, որ նոր կառավարութիւնը ամբողջ կազմով յաջող երկբի.ընկերային - տնտեսական դժուարութիւններուն լուծման:

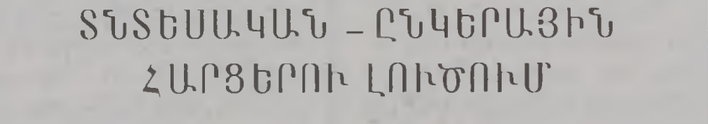
«Երկրին այժմու կացութիւնը կը թելադրէ, որ իշխանութիւնը պատասխանատուութեան բարձր գիտակցութիւն ցուցարերէ քաղաքական եւ տնտեսական մարտահրաւէրներուն հանդէպ», ըսաւ չէյխ Շամսէտտին:

«ՀԸԶՊԱԼԼԱ» ԴԺԳՈՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԷՆ

«Հաւատարմութիւն Դիմադրութեան» երեսփոխանական պլոքը («Հըզպալլա») երէկ դժգոհութիւն արտայայտեց կառավարութեան կազմին մասին եւ չեշտեց, որ ի սկզբանէ տրամադիր չէր մաս կազմելու այս կառավարութեան, նկատի ունենալով գայն ղեկավարող ուժերու արտաքին եւ ներքին քաղաքականութիւնը: «Կառավարութեան մէջ մեր ներկայութիւնը իմաստ չունէր, որովհետեւ կարելի չէր իրականացնել այն բարեփոխութիւնները, որոնց մենք հետամուտ եղած ենք միշտ», ըսաւ պլոքի բանբերը:

Պլոքը դատապարտեց կառավարութեան կազմութեան գծով Պեքաայի շրջանին հանդէպ ցուցաբերուած անտեսումին մօտեցումը:

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ...

բոլոր նիւթերը յանձնել նիստէն 3 օր առաջ: Ան աւելցուցած է, որ բազմաթիւ անձեր պատրաստ են վկայութիւն տալու, եթէ երաշխաւորուի անոնց ապահովութիւնը:

Հ. Խաչատրեան յայտնած է, որ ամէն օր յաւելեալ դիմումներ կը ներկայացուին եւ նոր փաստեր կը տրամադրուին իրենց, նշելով Արմաւիրի քաղաքապետարանի պաշտօնավար Համլէթ Պետրոսեանի բողոքը, ուր կ'ըսուի, թէ պաշտօնանկ ընելու առաջարկ եղած է, որովհետեւ ինք քուէարկած է Վազգէն Մանուկեանի:

Միւս կողմէ, դատախազութեան անդամ Հայկ Մարգարեան մերժած է ընտրական տեղամասերու փաստաթուղթերու ստուգման վերաբերեալ տեսակէտներ յայտնել, այն պատճառով, որ անիկա կ'իյնայ Սահմանադրական Դատարանի իրաւասութիւններուն մէջ:

Իր կարգին, Ա.Ժ.Մ.ի կողմէ Կ.Ը.Ց.ի անդամ Ֆիլարէտ Բերիկեան յայտնած է, թէ փաստաթուղթերու մէջ մարզերու ամփոփիչ արձանագրութիւնները կազմուած են Սեպտեմբեր 26-27ին, երբ ընդդիմութեան ներկայացուցիչները հայածանքի կ'ենթարկուէին եւ առիթը չեն ունեցած ներկայ ըլլալու այդ աշխատանքին:

ՀԻՒՍԻՍԻ ԲԱԺԻՆԸ ԱՆԲԱՒԱՐԱՐ

ԿԸՍԵՆ ՖՐԵՆԺԻԷ ԵՒ ՖԱՏԷԼ

Առողջապահութեան նոր նախարար Սլէյման Ֆրենժիէ երէկ յայտարարեց, որ նոր կառավարութեան մէջ Հիւսիսի բաժինը պէտք է աւելի ըլլար: «Հիւսիսը պէտք է ունենար աւելի քան 4 նախարար, որովհետեւ ատիկա մեր շրջանի բնական իրաւունքն է», ըսաւ Ֆրենժիէ, Պաստամ Տայէի հետ կրոյցի մը ընթացքին: Տայէ թեկնածու կը համարուէր նախարարական պաշտօնի մը:

Նոյնիմաստ յայտարարութիւն մը կատարեց նաեւ երեսփոխան Մորիս Ֆատէլ, նախագահ Իլիաս Հրաուիի հետ տեսակցութենէ մը ետք: «Հիւսիսի բնակիչները յուսախար եղած են կառավարութեան կազմէն», ըսաւ ան: Ֆատէլ դիտել տուաւ, որ անարդար կր Քուրայի շրջանը գրկել կառավարութեան մէջ ներկայացուցիչ ունենալու իրաւունքէն: Ան անբաւարար համարեց նաեւ Թրիփոլիին տրուած բաժինը կառավարութեան մէջ:

ԺԱՀԺԱՀ ԿԸ ԴԱՏՈՒԻ ՄԸՐԻ ԴԷՄ ՄԱՀԱՓՈՐՁԻՆ ՀԱՄԱՐ

Լուծարքի ենթարկուած «Լիբանանեան Ուժեր»ու նախկին դեկավար Սամիր Ժահժահ երէկ դարձեալ ներս տեղայաւ ամբաստանեալի աթոռին, դատուելու համար Միշել Մըրի դէմ 1991ին կատարուած մահափորձին մեղսակից ըլլալու ամբաստանութեամբ: Ներկայ էր նաեւ նոյն յանցանքով ամբաստանուած Մանուէլ Եունէս:

Դատաւորը նիստը յետաձգեց Դեկտեմբեր 6ի, օրինական չարք մը նկատառումներով: Յայտարարուեցաւ, որ այս հարցին գծով փախստական կը համարուին «Ուժեր»ու պատասխանատուներէն Ղասսան Թուէմա եւ 8 ուրիշներ:

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒԻ ԳԻՐՔԻՆ ՀԱՐԾԸ

Դատաւոր Ապտալլա Պիթար ձերբակալման հրամանագիր ստորագրեց երկու լիբանանցիի եւ մէկ յորդանանցիի դէմ, գանոնք ամբաստանելով Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի վերջին գիրքը Լիբանան բերած ըլլալու յանցանքով: Հրամանագիրին մէջ կը նշուի, որ Նեթանիահուի գիրքը կը բովանդակէ արաբ ագգին դէմ ուղղուած անարգանքներ եւ խաղաղութեան գործընթացը արգելակող տրեամներ:

ՍԱՊԸՀ ՊԱՇՏՊԱՆ՝ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ

Տեղեկատուութեան նոր նախարար Պասէմ Սապրհ երէկ այցելութիւններ տուաւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի եւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի ու անոնց հետ քննարկեց այս մարգին վերաբերեալ շարք մը հարցեր:

Սապրհ դրուատեց Պըրրիի դերակատարութիւնը նոր կառավարութեան կազմութեան գծով: Նախարարը վերահաստատեց Պըրրիի հետ ամբողջական գործակցութիւնը իր խնդիր «Լիբանանի մէջ ագգային ուղղութեան յառաջրնթացին»:

Միւս կողմէ, Սապրհ հաւաստիացուց, որ իրրեւ նախարար իր գործունէութեան հիմքը պիտի դառնայ տեղեկատուական ագատութեան պահպանումը»:

Հ.Յ.Դ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՄԱՐՄԻՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆ.

Հրատարակութիւն թիւ՝ 3:

ԲԱԽՏԱԻՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին
Գէորգ եւ Ռիթա
Պաղտասարեան

բախտաւորուած են
երկրորդ
զաւակով մը՝

ՆԱՆՈՐ

8 Նոյեմբեր 1996

ԻՍՐԱՅԷԼ ՀՈՒԼԱՅԷՆ Կ'ԱՐՏԱՔՍԷ ԸՆՏԱՆԻՔ ՄԸ

Մինչ Ապրիլեան Զինադուլին հսկիչ յանձնախումբը քանի մը օր առաջ անհրաժեշտ կը համարէր իսրայէլացիներու կողմէ «սահմանային գօտի»էն արտաքսուած լիբանանցիներու տուն վերադարձը, Իսրայէլ երէկ առաւ գրգռիչ քայլ մը եւս եւ Հուլա գիւղէն արտաքսեց ընտանիք մը, 10 հոգիէ բաղկացած:

Լիբանանեան իշխանութիւնները անմիջապէս հաղորդակցութեան մէջ մտան հսկիչ յանձնախումբի անդամներուն հետ, պահանջելով, որ միջամտութիւն կատարեն այս հարցին գծով: Յանձնախումբին մէջ Ֆրանսայի ներկայացուցիչ Ժան Միշէլ Կուսօ հաղորդեց, որ իր երկրի արտաքին գործոց նախարարութիւնը քայլերու պիտի ձեռնարկէ, ապահովելու համար արտաքսեալներու վերադարձը: Իսկ ֆրանսական դեսպանատան բանբերը աւելցուց, որ իր այս քայլով, Իսրայէլ կ'աւելցնէ միջազգային օրէնքի նկատմամբ իր ոտնձգութիւններու թիւը:

Միւս կողմէ, «Ամալ» կազմակերպութիւնը պահանջեց, որ Միջազգային Համայնքը ճնշում բանեցնէ Իսրայէլի վրայ, ազատ արձակելու համար լիբանանցի վիրաբոյժ մը, որ մօտ 10 օր առաջ առեւանգուած էր «սահմանային գօտի»ին մէջ:

ՇԸՀԱՅԷՊ ՊԱՇՏՊԱՆ՝ ԱՂՔԱՏ ԽԱՒԵՐՈՒ ՇԱՀԵՐՈՒՆ

Կենսոլորտի նոր նախարար Ազրամ Շրհայէպ երէկ վստահեցուց, որ սերտօրէն պիտի գործակցի մասնագէտներու եւ ոչ-պետական կազմակերպութիւններու հետ, լուծելու համար Լիբանանի դիմագրաւած կենսոլորտի հարցերը:

«Կարգ մը կողմեր կ'ուզեն այս նախարարութիւնը վերածել գիս եւ Ընկերվարական Ժառանգիմական Կուսակցութիւնը «այրելու» միջոցի մը, սակայն այդ կողմերու յոյսերը ի դերեւ պիտի ելլեն», ըսաւ Շրհայէպ:

Միւս կողմէ, նախարարը չեշտեց, որ պիտի աշխատի կառավարութեան ուղղութիւնը տանիլ դէպի աղքատ խաւերու շահերու պաշտպանութիւնը: Ան աւելցուց, որ Տիւրգի համայնքին դէմ անարդարութիւն էր, որ ծառայութեանց նախարարութիւն մը չյանձնուեցաւ Տիւրգի համայնքի ներկայացուցիչին: Ան գարմանք յայտնեց, որ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի ստանձնած է փոստ-հեռագրական եւ ելեմտական հարցերու նախարարութիւնները: «Այսպիսի բան առաջին անգամ է, որ կը պատահի Լիբանանի եւ աշխարհի մէջ», ըսաւ Շրհայէպ:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

ԳԸՍԷ ՀԱՐԱՒԱԺԻ

Հանրօգուտ չինուածներու նախարար Ալի Հարաժլի վստահեցուց, որ նոր կառավարութեան մէջ կը տիրէ փոխադարձ վստահութեան եւ գործակցութեան մթնոլորտ, ինչ որ առիթ պիտի տայ անոր յաւագոյնս կատարելու իր պարտականութիւնները:

Հարաժլի մաղթեց, որ խորհրդարանը վաւերացնէ ճամբաներու չինուածներու նախարարութեան ընդհանուր ծրագիրը եւ ճամբաներու չինուածներու վարչութիւնը վերածելով գործադիր մարմինի մը՝ առիթ տայ անոր ծրագիրի գործադրութիւնը դնելու արագ ընթացքի մէջ:

Միւս կողմէ, Հարաժլի անհրաժեշտ համարեց կենսոլորտին եւ ժողովուրդի առողջութեան վնասող քարահանքերու փակումը, սակայն այդ աշխատանքը պէտք է կատարել քայլ առ քայլ, որպէսզի առիթ ստեղծուի նոր քարահանքերու:

ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը երէկ Սահմանադրական Խորհուրդին փոխանցեց երեսփոխանական վերջին ընտրութիւններուն մասին բոլոր այն փաստաթուղթերը, որոնք անհրաժեշտ են ընտրութիւններուն արդիւնքներուն դէմ ներկայացուած բողոքներուն մասին եզրակացութիւններու յանգելու համար:

Մանօթ է, որ երեսփոխանական չարք մը թեկնածուներ բողոք ներկայացուցած են Սահմանադրական Խորհուրդին, պահանջելով չեղեալ համարել կարգ մը ընտրաշրջաններու մէջ ընտրութիւններու արդիւնքները:

Սահմանադրական Խորհուրդի բանբերը հաղորդեց, որ Խորհուրդին փոխանցուած է աւելի քան 40 հազար փաստաթուղթ, որոնց դասաւորումը կը կարօտի մէկ ամսուան:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Ադաւնի Պալեանի
մահուան քառասունքին առիթով,
Վարդուհի Սուրէն Անդոյեան 25.000 լ.ո.

Լ.Օ.ԽԱՉԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Ստեփան Սարաֆեանի մահուան առիթով,
Կարապետ Հաճիեւսեան եւ ընտանիք 25.000 լ.ո.
•Հայկուհի Շահինեանի մահուան առիթով,
Կարապետ Հաճիեւսեան եւ ընտանիք 25.000 լ.ո.

Ա.Յ. ՍԻ. ԷՆ.Ի ԿԱՅԱՆԷՆ

Կիրակի երեկոյ, ժամը 20.00ին, *Ա.Յ.Սի.Էն.*ի հայկական մշակութային յայտագիրէն հարցապրոյց՝ ՍՕՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆի հետ:

L'HORIZON ՊԱՆԴՈԿԸ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ
Variétés
SUPER NIGHT CLUBի ԲԱՑՕՒՄԸ

Ամէն գիշեր արուեստի գեղեցիկ ցուցադրութիւն աշխարհահռչակ արուեստագէտներու կողմէ:

1 Նոյեմբեր 1996էն սկսեալ, Ժունիէ, Մասաբլթէյնի ճամբուն վրայ: Հեռ. (09) 832321, 916619:

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ ԿԸ ՊԱՏՄԷ ԻՐ ՈՂԻՍԱԿԱՆԸ

Հայրենի «Իրաւունք» թերթր հարցագրոյց մը ունեցած է ապատամարտիկ եւ Սեպտեմբեր 22ի ընտրութիւններուն Վագգէն Մանուկեանի վստահուած անձ Գառնիկ Առաքելեանի հետ: Իրրեւ Մանուկեանի մօտիկ անձ, ան ձերբակալուեցաւ եւ հալածուեցաւ:

Առաքելեան կ'ըսէ, որ Սեպտեմբեր 30ի լոյս Հոկտեմբեր 1ի գիշերը 12 ոստիկաններ իր բնակարանը խուժելով՝ գինք տարած են ներքին գործոց նախարարութիւն, ուր գինք հարցաքննած են՝ թէ երբուընէ ի վեր կր ճանչնայ Վագգէն Մանուկեանը:

Այնուհետեւ գլխուն տոպրակ մր անցընելով եւ ձեռքերը չղթայակապ գինք տարած են ոստիկանատուն:

Ձերբակալման հինգերորդ օրը գինք տարած են դատարան եւ սահմանած են տասր օրուան վարչական կալանք՝ պատճառաբանելով, թէ Նորքի չուկային մէջ հայհոյած է առեւտրականներուն եւ դէպքին վայրը ժամանած ոստիկաններուն: Առաքելեան կ'ըսէ սակայն, որ ինք Նորքի չուկային տեղն անգամ չի գիտեր եւ այդ օր չէր կրնար հոն ըլլալ, քանի որ արդէն 5 օրէ ի վեր կալանքի տակ էր:

Բանտ մտնելէ ետք պատիժը երկարաձգած են եօթը օր եւս, «վերէն եկած» հրամանի մր համաձայն:

Առաքելեան կ'աւելցնէ, որ ընտրութեանց օրը՝ Սեպտեմբեր 22ին, իրեն վստահուած է Սերաստիա-Մալաթիա համայնքի 7-8 տեղամասին հսկողութիւնը, որպէսզի օրինազանցութիւններ չըլլան: Սակայն այդ օր իր վրայ ոստիկաններ յարձակած են եւ հեռաձայնով սպառնալիքներ եղած են իրենց, թէ հաշուեյարդար պիտի տեսնեն իր ընտանիքին հետ:

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻԿ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ԵՒՍ ԿԸ ՊԱՏՄԷ ԻՐ ՈՂԻՍԱԿԱՆԸ

«Դրօ»ի հարցով ամբաստանուած Յովիկ Միքայէլեան ձերբակալուած է 1994 Դեկտեմբերին եւ մօտաւորապէս երկու տարիէ ի վեր կը գտնուի մեկուսարանի մէջ: Իր բանտախուցէն ան նամակ մր յղած է Հայաստանի Գերագոյն դատարանի նախագահ Տարիէլ Բարսեղեանի:

Միքայէլեան կ'ըսէ, որ իր ձերբակալման սկզբնական չրջանին գինք կր հարցաքննէին բոլորովին այլ հարցերու շուրջ, բայց ուր մնաս ետք, երբ որեւէ յանցանք չգտան իր վրայ, գինք սկսան հարցաքննել «Դրօ»ի հարցով:

Ան կը խնդրէ Գերագոյն դատարանի նախագահէն՝ աչքէ անցընել հարցաքննութիւններուն արձանագրութիւնները՝ տեսնելու համար, թէ որքան րագմագան են «կասկածները», որոնց չուրջ տեղի ունեցած են հարցաքննութիւնները, եւ որոնց իրրեւ արդիւնք, «յայտնաբերուած է» «Դրօ»ի հարցը:

Միքայէլեան կը գրէ. «45ամեայ հասակիս չգլացայ ամբողջ 5 տարի իմ բաժին մասնակցութիւնը բերել Ղարաբաղի ազատագրման պայքարին (ատիկա հնարաւոր կր հօրս չնորհիւ, որ կր հոգար ընտանիքիս: Հայրս մահացաւ մէկ տարի առաջ, երբ ես բանտն էի), իսկ այսօր, երբ արդէն մեծ տղաս գինուոր է, ես ուրախանալու փոխարէն, մտահոգ եմ, թէ ինչպէս պիտի դասաւորի ընտանիքիս կեանքը անոր ծառայութեան ժամանակ: Ի նչ ընեմ. 17ամեայ գաւակս իմ տան միակ տղամարդն է՝ 6, 8 եւ 10 տարեկան քոյրերուն եւ եղբօրը մեծր՝ կնոջս չեներարար: Իսկ գինուորական հրամանատարութիւնը կր հետապնդէ գինք: Գոնէ այս հարցով միջամտեցէք, որպէսզի գաւակիս ծառայութեան հարցը չետաձգուի քանի մր ամիսով»:

Յովիկ Միքայէլեան նամակի վերջաւորութեան կր խնդրէ հնարաւորութիւն տալ իրեն՝ այս ժամրան սեմին տէր կանգնելու իր ընտանիքին:

ՆՈՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՅԱՋՈՐԴՈՂ 5 ՏԱՐԻՆԵՐԸ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ ՈՐԱԿԵՑ

Հայաստանի Ազգային ժողովի Նոյեմբեր 6ի նրեկոյեան նիստին, ինչպէս արդէն նախատեսուած էր, պատգամաւորներու հարցումներուն պիտի պատասխանէին վարչապետ ու նախարարները:

Նախ՝ան յիշեալ օրակարգը, Ա.Ժ.ի նախագահ Բաբգէն Արարքցեան, պատգամաւորներու անունով շնորհաւորից նոր նշանակուած վարչապետ Արմէն Սարգսեանը:

Այնուհետեւ, Սարգսեան երդիք ունենալով, հակիրճ գիծերու մէջ ներկայացուց իր դիւանապետի կառավարութեան հիմնական սկզբունքները:

Ըստ վարչապետին, նոր կառավարութեան առաջնահերթութիւն է աշխատիլ միայն սահմանադրութեան եւ օրէնքներու առաջնորդութեամբ: Ապա՝ շարունակել ընկերային–տնտեսական բնոյթի բարեփոխումներու սկսուած գործընթացը, որուն հրակոչ եւ մղում պիտի տրուի:

Պարծում եմ, անկախութեան 5 տարիները մեզ համար, հաւանաբար, կարելի է ձեւակերպել որպէս գոյապայքարի տարիներ: Ես յոյս ունիմ, որ յաջորդ 5 տարիները զարգացման տարիներ նի լինելու: Հնարաւոր առաջնահերթ եւ կարեւոր է դառնում ուղղել բոլոր վերափոխումները՝ ընկերային–տնտեսական, սեփականաշնորհում, իրաւական պաշտ. մի բանի կարեւորագոյն նպատակներով», ըսաւ Սարգսեան:

Պարեւոր նկատելով նարաարարութեան եւ գիւղատնտեսութեան զարգացումը՝ ան յայտնեց, որ կառավարութիւնը իր գործունէութիւնն ու միջոցները այդ ուղղութեամբ ուղղելով՝ աշխատանքի պիտի տանի 24րդ պարուն հայաստանի զարգացած երկիրներու շարքին հասցնել, այդպէս երկիրը պիտի կարենայ շրջանի տնտեսական եւ տնտեսական շուկաներուն կողմէ:

Իսկ անդրադառնալով կառավարութեան կազմութեան սկզբունքներուն՝ ան նշեց «պաշտօնեաների արհեստավարժական եւ բարոյական յատկութիւնները, պետական եւ ոչպետական նուիրատուներ»:

Խօսելով կառավարութիւն–խորհրդարան գործակցութեան մասին՝ ան ըսաւ. «Նոր կառավարութիւնը պատրաստ է, այսօրուանէն սկսած, համագործակցիլ նախ մեր երկրի գանազան բնակչային խաւերի ներկայացուցիչների եւ հասարակական կազմակերպութիւնների հետ»:

ՁՕՐԱՎԱՐ ԲՈՒԴՈՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒՄ Է ՄԵՐ ՁԱԿԱՏԱԳՐԵՐԸ

Մեր տղամարդկային ինքնասիրութիւնը չափազանց մեծ է. շատ քչերն են սիրում խոստովանել, որ իրեն ծեծել են: Նոյնիսկ եթէ չի վախեցել, չի կորցրել մարդկային արժանապատուութիւնը, իսկ վախկոտ է եղել հեռից ծեծողն ինքը: Վախկոտ՝ իշխանական հանդերձանքով: Ուսադիրներով՝ յատնի չէ շնորհուած ինչու համար...

Նախագահի պահակազօրի աշխատակիցների մասին մենք լսել ենք ժամանակ առ ժամանակ: Եւ բոլորովին ոչ հերոսական հեքիաթներ: Նրանք մեկ բռնուել են գողութիւն կատարելիս. մեկ յիշատակուել են վարչապետին Մոսկուա ուղեկցելու ժամանակ ինչ - որ պատմութիւնների մէջ, կամ նրանց յիշատակել են կապուած պետական բարձրաստիճան անձանց դէմ կատարած մահափորձերի հանգամանքի հետ: Իսկ Սեպտեմբերեան յայտնի դէպքերի նախօրեակին մեզ մօտ եկան զայրացած քաղաքացիներ պատմելով, թէ ինչպես է նախագահի պահակազօրի պետը իւրացրել իրենց կեանքը: Յատկապէս ինչ, հիմա չենք նշդի. համարեա երեւակայական այս պատմութեանը շատերն են խառնուած, եւ դեռեւս վերջակէտ չի դրուել նաեւ նրանց համար, ովքեր համարեա մի ամբողջ տարի կոպտօրէն ոտնահարել են օրէնքը եւ՝ դատախազութեան համար, որը հոգատարութեամբ իր թեւի տակ է առել «նախագահի մարդուն»:

Ձօրավար Ռոմէն Ղազարեանը մեր տեսադաշտում յայտնուեց լրատուական գործակալութիւնների այն հաղորդումից յետոյ, թէ յատկապես նա է Ն.Գ.Ն. բարձրաստիճան չինովնիկ (ոչ պակաս անհանոյ) Միքայել Սաղաթելեանի հետ Սեպտեմբերի 25ի լոյս 26ի գիշերը ծեծել է մեր գործընկեր Գագիկ Մկրտչեանին: Ի դէպ, ոչ Ա.Ժ. տարածքում կամ Բաղրամեան փողոցի վրայ, որտեղ նա, ինչպես յետոյ վերամբարձ տօնով արդարանում էր, իբր թե կարգուկանոն էր հաստատում, այլ յատկապէս Ն.Գ.Ն. 6րդ վարչութիւնում: Դաժանօրէն եւ արիւնլուայ անելու աստիճան:

Գագիկ Մկրտչեանն այս ամէնի մասին պատմում է տհաճօրէն՝ իմ կողմից վերը շարադրուած պատճառներով: Իրա փոխարէն այդ գազանային ծեծի վկայ Աղասի Արշակեանը մոռացութեան չի տալիս այդ վայրագ գիշերուայ ոչ մի մանրամասն: Ես նրա հարցրեցի, թէ իսկապէս Մկրտչեանին ծեծել է նախագահի թիկնապահների պահակազօրի պետը:

- Ի հարկէ, - հաստատեց Ա. Արշակեանը: - Ես Բուդոյին շատ լաւ գիտեմ: (Բուդոն զօրավար Ղազարեանի ծածկանունն է): Շարժման առաջին տարում նա մեր վարորդն էր:

Վերջերս ի զուր էր նախագահի մամլոյ քարտուղարի պարտականութիւնները կատարող Լ. Զուրաբեանը պնդում, թէ Լ. Տէր Պետրոսեանը կարդում է միայն պաշտօնական թերթերը: Զօրավար Ղազարեանի շրջանակներում մեր թերթը գիտեն: Եւ, ինչպէս երեւում է. բոլորովին չեն սիրում, ինչը գաղտնիք չէ մեզ համար:

Պետերի չսիրելը, ինչպէս յայտնի է, մեքենական կերպով փոխանցուում է ծառայողական անձնակազմին: Զօրավար Ղազարեանը, յամենայնդէպս, բառիս իսկական իմաստով. փոխուեց աչքերի առաջ. երբ իմացաւ, որ ճակատագիրը նրա ձեռքն է. գցել «Գոլոս Արմենիի» աշխատակցին: Եւ քանի որ նոյն ճակատագիրը նրան չի դասել մեր թերթը կարդացողների շարքը, նա ինչ-որ բան չփոթեց:

- Ախ. ուրեմն այդ դո՞ւ ես, - հարցրեց նա, միևչեւ ծնծին ածելը, - այդպիսի կնկտոտ յօդուածներ ես գրում, դեռ նոյնիսկ «Ոսկե ծայր» ես ստանում:

Եւ գործի դրեց ձեռքերն ու ոտքերը:

Ճշդեմ: Գագիկ Մկրտչեանը տաղանդաւոր լրագրող է. Հայաստանի լրագրողների միութեան «Ոսկե ծայրին» դեռեւս չի արժանացել: Կարող է այն պատճառով, որ լրագրողական աշխատանքից աւելի շատ զբաղուած է եղել դոկտորական թեզի պաշտպանութեամբ, իսկ կարող է այն պատճառով, որ վերջին ժամանակներս այդ մրցանակը շնորհում է 3 տարին մէկ... Այլ կերպ զօրավար Բուդոն ճիշդ կը լիներ ամէն ինչում:

Իսկ այդպէս կարծես սխալմունք եղաւ: Նրա խօսքերով այնպէս է ստացւում, որ նախագահի թիկնապահը ծեծել է իբր թէ ինքնաբերաբար, իսկ հարուածները բաժին են ընկել իմ ընկեր Գագիկ Մկրտչեանին: Մեր բոլորի, «Գոլոս»ի փոխարէն, եթէ կարելի է այդպէս արտայայտուել այս բոլորովին ոչ ծիծաղելի իրավիճակի մասին: Քանի որ զօրավար Բուդոյի համար «քրտնաթոր» իրադրութեան մէջ քիչ բաժին չհասաւ մեր խմբագրին...

Եւ այս թեման արծարծողներից առաջինը չեմ եւ եթէ նախորդ հրապարակումներին ինչ-որ մանրամասներ աւելացրի, ապա կարծում եմ՝ դրանք էական բան չեն փոխում: Այն բանից յետոյ, երբ զօրավարը «Առաւօտ» թերթի էջերում հոգու մաքրման արարողութիւն կատարեց, Գագիկ Մկրտչեանը «ԳԱ»ում հաստատեց, որ հէնց նա՝ Ռոմէն Ղազարեանն է եղել իր անձնական ջարդարարը: Սրանից յետոյ որեւէ կարգի հերքում չեղաւ, թէ չէր էլ կարող լինել, քանզի ի տարբերութիւն այլ դէպքերի, Մկըրտչեանին ծեծի ենթարկելու վկայ կայ: Աղասի Արշակեանը անհամարձակ մարդ չէ եւ իր խօսքերից չի հրաժարւում: Իմիջի այլոց, նրան ոչ ոք ոչ մի բան չի խլընդրում: Մեր գործընկերը հրաժարւում է դիմել դատարան՝ համոզուած լինելով, որ դատարան՝ որպէս այդպիսին մենք չունենք: Նախագահը անգամ յօնքը չի շարժում, եթէ նոյնիսկ նրա թիկնապահը դառնայ ոչ թէ մեկ, այլ հարիւրաւոր լրագրողներին ծեծողը:

Այս առումով շատ բան կարելի է ասել. սակայն, քանի որ երկիրը խաչմերուկի վրայ է, հէնց այդօրինակ փաստերն են ստիպում մտածել, որ ժողովրդավարութեան մասին եւ նրա հետ կապուած ամէնմի խոստում դատարկ խօսք է: Մեր ճակատագրերով ու ոսկորներով պետք է զբաղուի ոչ միայն Տէր Պետրոսեանը. այլեւ այնպիսի մարդիկ, ինչպիսին զօրավար Բուդոն է:

ՆԱՐԵԿ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

(«Գոլոս Արմենիի»)

«ՄԵՆՔ ԽՈՍՏԱՆՈՒՄ ԵՆՔ ՍԻԱՅՆ ԱՅՆ, ԻՆՉ ԿԱՐՈՂ ԵՆՔ ԿԱՏԱՐԵԼ»

ԸՍԱՀ ՆԱԽԱԳԱՀ ՌՈՊԷՐԹ ՔՈՉԱՐԵԱՆ

Լ.Ղ.Հ.ի նախագան Ռոպէրթ Քոչարեան հանդիպում մր ունենալով Արցախի Պետական Համալսարանի դասախօսներուն եւ ուսանողութեան հետ, շնորհելով նախագահական բնակարանի կարեւորութիւնը, յայտարարեց, թէ իմ կրնայ խոսափանալ միայն այն, ինչ որ կարելի սահմաններուն մէջ է:

Ան ըսաւ նաեւ, թէ «նախագահը պէտք է իմանայ, որ իմ մը կախման մէջ է ժողովրդից: Սա է Ղարաբաղում անցկացուող ընտրութիւնների էութիւնը, սա է Ղարաբաղում ժողովրդավարութեան կայացման նոր փուլին անցնելու էութիւնը»:

Նախագահութեան բնկերածուն շշմանց նաեւ, թէ իրեն համար կարեւորը ոչ թէ նախագան բնտրութիւն է, այլ՝ ժողովուրդին բնտրութիւններու մասնակցութիւնը:

Անդրադառնալով Լ.Ղ.Հ. ներկայ դիկավարութեան նուանումներուն՝ Քոչարեան բնդգծեց յատկապէս պատերազմի յաղթանակը, զօրաւոր բանակի կերտումն ու պինպատարի հատատումը, որոնք Ղարաբաղի դիկավարութեանց կողմէ պարտադրուած չրջումներ էին:

Իսկ հանրապետութեան ներքին քաղաքական իրավիճակի կայունացումն ու արտաքին քաղաքական ուղեկիծին շնորհիւ. Ղարաբաղը նանչցուեցաւ իբրեւ հակամարտութեան կողմ եւ ոչպետական անձնակազմին: Զօրավար Ղազարեանը, յամենայնդէպս, բառիս իսկական իմաստով. փոխուեց աչքերի առաջ. երբ իմացաւ, որ ճակատագիրը նրա ձեռքն է. գցել «Գոլոս Արմենիի» աշխատակցին: Եւ քանի որ նոյն ճակատագիրը նրան չի դասել մեր թերթը կարդացողների շարքը, նա ինչ-որ բան շփոթեց:

- Ախ. ուրեմն այդ դո՞ւ ես, - հարցրեց նա, միևչեւ ծնծին ածելը, - այդպիսի կնկտոտ յօդուածներ ես գրում, դեռ նոյնիսկ «Ոսկե ծայր» ես ստանում:

Եւ գործի դրեց ձեռքերն ու ոտքերը:

Ճշդեմ: Գագիկ Մկրտչեանը տաղանդաւոր լրագրող է. Հայաստանի լրագրողների միութեան «Ոսկե ծայրին» դեռեւս չի արժանացել: Կարող է այն պատճառով, որ լրագրողական աշխատանքից աւելի շատ զբաղուած է եղել դոկտորական թեզի պաշտպանութեամբ, իսկ կարող է այն պատճառով, որ վերջին ժամանակներս այդ մրցանակը շնորհում է 3 տարին մէկ... Այլ կերպ զօրավար Բուդոն ճիշդ կը լիներ ամէն ինչում:

Իսկ այդպէս կարծես սխալմունք եղաւ: Նրա խօսքերով այնպէս է ստացւում, որ նախագահի թիկնապահը ծեծել է իբր թէ ինքնաբերաբար, իսկ հարուածները բաժին են ընկել իմ ընկեր Գագիկ Մկրտչեանին: Մեր բոլորի, «Գոլոս»ի փոխարէն, եթէ կարելի է այդպէս արտայայտուել այս բոլորովին ոչ ծիծաղելի իրավիճակի մասին: Քանի որ զօրավար Բուդոյի համար «քրտնաթոր» իրադրութեան մէջ քիչ բաժին չհասաւ մեր խմբագրին...

Եւ այս թեման արծարծողներից առաջինը չեմ եւ եթէ նախորդ հրապարակումներին ինչ-որ մանրամասներ աւելացրի, ապա կարծում եմ՝ դրանք էական բան չեն փոխում: Այն բանից յետոյ, երբ զօրավարը «Առաւօտ» թերթի էջերում հոգու մաքրման արարողութիւն կատարեց, Գագիկ Մկրտչեանը «ԳԱ»ում հաստատեց, որ հէնց նա՝ Ռոմէն Ղազարեանն է եղել իր անձնական ջարդարարը: Սրանից յետոյ որեւէ կարգի հերքում չեղաւ, թէ չէր էլ կարող լինել, քանզի ի տարբերութիւն այլ դէպքերի, Մկըրտչեանին ծեծի ենթարկելու վկայ կայ: Աղասի Արշակեանը անհամարձակ մարդ չէ եւ իր խօսքերից չի հրաժարւում: Իմիջի այլոց, նրան ոչ ոք ոչ մի բան չի խլընդրում: Մեր գործընկերը հրաժարւում է դիմել դատարան՝ համոզուած լինելով, որ դատարան՝ որպէս այդպիսին մենք չունենք: Նախագահը անգամ յօնքը չի շարժում, եթէ նոյնիսկ նրա թիկնապահը դառնայ ոչ թէ մեկ, այլ հարիւրաւոր լրագրողներին ծեծողը:

Այս առումով շատ բան կարելի է ասել. սակայն, քանի որ երկիրը խաչմերուկի վրայ է, հէնց այդօրինակ փաստերն են ստիպում մտածել, որ ժողովրդավարութեան մասին եւ նրա հետ կապուած ամէնմի խոստում դատարկ խօսք է: Մեր ճակատագրերով ու ոսկորներով պետք է զբաղուի ոչ միայն Տէր Պետրոսեանը. այլեւ այնպիսի մարդիկ, ինչպիսին զօրավար Բուդոն է:

ՆԱՐԵԿ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

(«Գոլոս Արմենիի»)

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ՊԱՇԱՐԻ ՎԱՃԱՌՔ՝ Լ.Օ.Խ.Ի «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿԱՋՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ԼՕԽի Անթիլիասի «Նայիրի» մասնաճիւղը վերջերս կազմակերպեց ձմեռնային պաշարի վաճառք. «Ազդարեան» ակումբի «Սերժ Թովմասեան» սրահին մէջ:

Բացման խօսք արտասանեց մասնաճիւղի առաջնորդուհի ընկ. Սեպա Փամպուքեան: Ան յայտնեց, թէ այս ձեռնարկին հասոյթը պիտի յատկացուի կրթական նպատակներու: Տեղի ունեցաւ գեղարուեստական յայտագիր, մասնակցութեամբ տիկին Քաթրին Թադեոսեանի, ընկ. Յասմիկ Գէորգեանի եւ ընկ. Հուրի Միքայէլեանի:

«ԿԻՆԸ ԻՐԱՅԱՏՈՒԿ ՏԵՂ ՈՒ ԴԵՐ ՊԷՏՔ Է ՈՒՆԵՆԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԷՋ»

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Այսպէս յայտարարեց Արամ Ա. Կաթողիկոս Ժրնեւի մէջ միջգաղային «Կնոջական Տասնամեակ»ի եզրափակիչ նիստին:

Արդարեւ, Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդը տասը տարիներ առաջ «Եկեղեցին կնոջ հետ» թեմային ներքեւ տասը տարիներու վրայ տարածած միջգաղային համագումարներու, խորհրդաժողովներու, դասախօսութիւններու ու այցելութիւններու չրջան մր ճշդած էր՝ չեչտելու համար կնոջ դերը եկեղեցւոյ կեանքին ու առաքելութեան մէջ: Անցեալ տասը տարիներուն յատուկ պատուիրակութիւններ չրջած էին աշխարհի գանագան կողմերը ու հանդիպումներ ունեցած եկեղեցական ու պետական պատասխանատուներուն հետ, մօտէն ճանչնալու կնոջ դիմագրաւած դժուարութիւնները՝ գանագան եկեղեցիներու ու ընկերութիւններու մէջ:

Տասնամեակի աւարտին կազմակերպիչ Կեդրոնական Յանձնախումբը եւ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի պատասխանատուները եզրափակիչ հանդիպում մր ունեցան Ժրնեւի մէջ Արամ Ա. Կաթողիկոսի նախագահութեամբ: Ժողովին տրուեցան յատուկ գեկոյցներ, ու ապա կատարուեցան երկար քննարկումներ: Հոս կ'արժէ հաստատել, թէ գեկոյցներու ընթացքին քանի մը առիթներով յատուկ գնահատանքով յիշուեցան յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան տասնամեակի համագումարներուն մասնակցած հայ տիկիններուն բերած կարեւոր նպաստը:

Տասնամեակի արդիւնքները վերարժեւորումի ենթարկելու կոչուած ժողովի փակման խօսքը կատարեց Վեհափառ Հայրապետը՝ չեչտելով յատկապէս հետեւեալ կէտերը.

1.- Կինը հաւասար ստեղծուած է այր մարդուն: Անոնց միջեւ գանագանութիւն կայ, բայց երբեք խտրութիւն: Անոնք նոյն կեանքին բաժնեկից են ու գործակից՝ փոխադարձ համարատուութեամբ իրարու կապուած:

2.- Կինը լիիրաւ անդամ է ընկերութեան այր մարդուն հետ նոյն իրաւունքով ու պարտաւորութիւններով: Խտրական մօտեցում կնոջ նկատմամբ՝ ընդունելի չէ:

3.- Կինը ամրողջական անդամ է եկեղեցւոյ, ուր պէտք է ունենայ իր իւրայատուկ տեղը եւ դերը եկեղեցւոյ կեանքին բոլոր կարգաւորներէն ներս ու բոլոր մակարդակներու վրայ:

4.- Քահանայութեան հարցը տակաւին կը մնայ անընդունելի շարք մր եկեղեցիներու համար:

5.- Եկեղեցիները այլեւս չեն կրնար լուսանցքային կարեւորութիւն տալ կնոջ: Տիրող մտայնութիւնն ու գործելակերպը պէտք է փոխուին:

6.- Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդը այս ուղղութեամբ կարեւոր դեր ունի կատարելիք: Խորհուրդի աշխատանքներուն ու ծրագիրներուն մէջ կնոջական հարցերուն աւելի յայն տեղ հարկ է յատկացնել:

Ժրնեւի մէջ Արամ Ա. Կաթողիկոս նաեւ ատենապետեց Կեդրոնական Վարչութեան դիւանի ժողովին եւ ունեցաւ աշխատանքային հանդիպումներ Խորհուրդի բաժանմունքներու տնօրէններուն եւ ընդհանուր քարտուղարին հետ:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●*ՀԱՅ - ամերիկեան «Արմենթել» ձեռնարկութեան նախաձեռնութեամբ Երեւանի հեռաձայնային կեդրոններու մէջ գետեղուած են գերմանական «Սիմընզ» վաճառանիշով արդիական սարքեր, որոնք կր նպաստեն հեռաձայնային հաղորդակցութեան բարելաւման:*

●*ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ - Ալաւերտի մայրուղին, որ Հայաստանը Վրաստանի կապող գլխաւոր ճանապարհն է, նորոգութեան կ'ենթարկուի եւ կը նախատեսուի, որ աշխատանքները աւարտին ընթացիկ տարուան վերջերը: Աշխատանքները ֆինանսաւորուած են Համաշխարհային Դրամատան կողմէ յատկացուած վարկերու հաշուոյն:*

●*ԱՄԵՆԱՅՆ Հայոց Գարեգին Ա Կաթողիկոսի հրաւէրով Նոյեմբեր 7ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին պիտի այցելէ Ռումանիոյ ուղղափառ եկեղեցւոյ հոգեւոր առաջնորդ Թէոկտիստ պատրիարքը:*

Թէոկտիստ պատրիարք հանդիպումներ պիտի ունենայ նաեւ հայ եկեղեցւոյ թեմակալ առաջնորդներուն, Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի անդամներուն եւ այլ յարանուանութիւններու կրօնական ներկայացուցիչներուն հետ:

Ան պիտի այցելէ Միածեռնակարերդ եւ Խոր Վիրապի վանքը:

●*ՆՈՅԵՄԲԵՐ 10ին մեծ շուքով պիտի նշուի Հայաստանի ֆիլհարմոնիք նուագախումբի 55ամեակը: Նոյն օրը տեղի ունեցող համերգին իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն նուագախումբի նախկին իշխանները, գլխաւորութեամբ 88ամեայ Խոսիր Խարաջանեանի: 1924ին Երեւանի երաժշտանոցին մէջ ստեղծուած այս նուագախումբը հարուստ պատմութիւն ունի:*

●*ՄԷԿ տարուան բացակայութենէն ետք, Նոյեմբեր 3ին, «Արամ Խաչատուրեան» համերգասրահին մէջ ելոյթ ունեցաւ աչխարհահռչակ ջութակահար Ժան Տէր Մերկերեան, որ ազգային ֆիլհարմոնիք նուագախումբին հետ կատարեց Պեթհովէնի ջութակի համերգը: «Որտեղ էլ նուագեմ, երեւանցի ունկնդիրներին չեմ մոռանում, ամէն անգամ նրանց ներկայանում եմ իւրովի հաղորդրուելու համար», ըսած է ան լրագրողներուն:*

●*ԿԵՍԱՐԱՀԱՅ Սոդոման Տեմիրճեան, որ ծանօթ է Հայաստանի Պատմութեան թանգարանին կատարած իր արժէքաւոր նուիրատուութիւններով, այս տարի եւս թանգարանին նուիրեց Արտաշէսեան եւ Կիլիկեան թագաւորութեանց չրջանի 31 մետաղադրամներ:*

Երեւանի տեղեկատուական կեդրոնէն Ա. Ջաքարեան նախագահական հրամանագիրով պաշտօնազրկուած վարչապետ Հրանդ Բագրատեանի տուած մամլոյ ասուլիսին առիթով ստորագրած է ստորեւ տրուած յօդուածը:

Նախկին խորհրդային օրերէն ժառանգ մնացած բեմադրուած ասուլիսներու լաւագոյն օրինակներէն մէկը պէտք է համարել Բագրատեանի ելոյթը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ՏՈՒԵՑ

Հ. ԲԱԳՐԱՏԵԱՆԸ ՆԱԵՒ ՉԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ

Նոյեմբերի 4ին Հայաստանի կառավարութեան նիստերի դահլիճում բեմադրուեց մի միջոցառում, որը կոչւում էր «Վարչապետի ասուլիսը»: Բնականաբար գլխաւոր դերում Հրանդ Բագրատեանն էր, մի քիչ էլ նրա մամլոյ խօսնակ Մարտին Հուրիխանեանը: Այն տարբերութեամբ, որ առաջինը բացայայտօրէն յուզուած էր, իսկ երկրորդը խանդավառ: Մէջընդմէջ հանդէս գալու իրաւունք էր վարապահուած մի քանի լրագրողների, որոնց հարցեր տալու հնարաւորութիւն ընձեռուեց, իսկ միւսները ստիպուած էին բաւարարուել հանդիսատեսի ու արձանագրողի կարգավիճակով: Այդ էր պատճառը, որ այդպէս էլ չտրուեցին օրուայ թեման շօշափող բազմաթիւ հարցեր, իսկ տրուած հարցերի մէջ էլ, չգիտես ինչ տրամաբանութեամբ, մեծ տեղ էին զբաղեցնում պիւտճեի վերաբերող հարցադրումները:

Ինչեւիցէ, անցնենք ասուլիսին: Միջոցառման հանդիսաւոր բացումը կատարեց կառավարութեան մամլոյ խօսնակ Մ. Հուրիխանեանը՝ ասելով, որ Հրանդ Բագրատեանը շուրջ 3.5 տարի զբաղեցրել է վարչապետի պաշտօնը: Այդ ժամանակահատուածում շատերն են փորձել իրենց իմացածի ու գիտելիքների շրջանակներում գնահատական տալ կառավարութեան գործունէութեանը: Սակայն, կառավարութեան խօսնակի խորին համոզմամբ, իրական գնահատականը տալու իրաւունքը վերապահուած է բացառապէս պատմութեանն ու ժամանակին, եւ ոչ ոք իրաւունք չունի առաջ ընկնել:

Չնայած նկատելի լարուածութեանը՝ վարչապետն առաւել քան սթափ էր: Նա միանգամից արձանագրեց, որ ասուլիսն սկսուեց վերամբարձ ոճով: Դրանից յետոյ Հ. Բագրատեանը ծանուցեց, որ Նոյեմբերի 4ի առաւօտեան հրաժարական է տուել, ուստի եւ ներկայացել է կարճատեւ մի հանդիպման լրագրողների հետ: Հ. Բագրատեանի գնահատմամբ, հրաժարականը բնական երեւոյթ է, տուեալ դէպքում նախ իր, ապա նախագահի գործը: Հետագայում պատասխանելով լրագրողներից մէկի հարցին, թէ արդեօք իր հրաժարականը պարտադրուած է, պրն. Հ. Բագրատեանն էլ աւելի յստակացրեց իրերի վիճակը՝ հրաժարականն իր անձնական գործն է: Այդպէս էլ չհնչեց հրատապ այն հարցը, թէ որն է վարչապետի հրաժարականի պատճառը: Ինչեւիցէ, Հ. Բագրատեանն իրեն երջանիկ մարդ է համարում, որովհետեւ վեց տարի անընդմէջ հնարաւորութիւն է ունեցել նուիրաբերուել այն գործին, որը Հայաստանի համար հեռանկարներ է բացելու:

Վարչապետը աշխատել է օրական 14 ժամ, առանց Կիրակիների եւ ունեցել ընդամէնը արձակուրդային հատուկենտ օրեր: Այժմ իր հրաժարականով (եւ իր գնահատմամբ) Հրանդ Բագրատեանը պետական որոշում է ընդունել: Չէ որ, վերջիվերջոյ, նա եւս չաշխատելու իրաւունք ունի: Հ. Բագրատեանը բացառում է որեւէ պետական պաշտօնում իր աշխատելու հնարաւորութիւնը. չաշխատելու ընթացքում միլաւ կը քնի, իսկ այնուհետեւ ձեռնամուխ կը լինի իր երազանքի իրականացմանը: Ապրելով Երեւանում՝ նա կ'ուսարտի իր գիրքը, որտեղ նորովի են ներկայացուելու մարդկութեան պատմութեան զարգացման հիմքերը: Բացի այդ, Հ. Բագրատեանը չի խուսափի անհրաժեշտութեան դէպքում խորհուրդներ տալ ոչ միայն Հայաստանի կառավարութեանը, այլեւ ուրիշ երկրների կառավարողներին՝ Համաշխարհային Դրամատան եւ Միջազգային արժութային հիմնադրամի խողովակներով: Միով բանիւ, Հ. Բագրատեանը համարում է, որ իր կառավարման օրով Հայաստանը բացառիկ դրական հանգրուան է անցել: Այդ ամենը առարկայացել է չորս հիմնական հարցերում:

Առաջին անկախութեան ձեռքբերումից յետոյ հարկաւոր էր հանգրպարհի ընտրութիւն կատարել, դնել մի հասարակութեան հիմքերը, որն իր առանձնայատկութիւններով հանդերձ, աշխարհում պիտի կարողանայ ապահովել իր տեղը: Այո, մեզանում բազմաթիւ առանձնայատկութիւններ են դրսեւորուել, սակայն տնտեսութեան վերափոխման գործընթացը ներառել է նաեւ համամարդկային օրինաչափութիւններ: Բովանդակալից աշխատանքի արդիւնքում արդէն իսկ երեւում են շուկայական յարաբերութիւնների սաղմերը: Եթէ Հրանդ Բագրատեանը նորից կրկնէր իր կենսագրութիւնը, ապա համոզուածութեամբ պէտք է նոյնն անէր, միայն մէկ տարբերութեամբ՝ ինչ արել է, կ'անէր աւելի արագ:

Հ. Բագրատեանի կառավարման օրօք էր, որ աշխուժացաւ հասարակութեան բարեշրջական գործընթացը, ինչի համար բոլորս մէկ-մէկ վճարեցինք: Սակայն այլեւս հասել ենք մի որոշակի հանգրուանի, եւ եթէ Հ. Բագրատեանի կառավարութիւնը շարունակէր գործել, ապա կը ձեռնարկէր իր ծրագրին համապատասխան նոր քայլեր: Իսկ ծրագիրը, Հ. Բագրատեանի գնահատմամբ, ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ բովանդակային յեղափոխութիւն, ինչն, անշուշտ, կը գնահատուի յաջորդ կառավարութեան կողմից, որը Հ. Բագրատեանի համոզմամբ, շարունակելու է իրենց գործը: Հայաստանը բաւականին աղքատ երկիր է, որպեսզի կարողանայ իրեն համարժէք կը լինեն 375 միլիոն տոլարի: Այս տարի առանձնացուած է տեղական ինքնակառավարման մարմինների պիւտճեն, իսկ այդտեղ գումարներ կը գոյանան 25 միլիոն տոլարի չափով: Մի խօսքով, հանրապետութեան ընդհանուր պիւտճեն կը գերազանցի 400 միլիոն տոլարը: Հ. Բագրատեանն իր ձեռքբերումն է համարում նաեւ այն, որ «թնկբնկան» բողոքող հասարակութիւնից մենք կարողացանք անցում կատարել դէպի կենսունակ համակարգ, ուր հասարակութիւնն օրինական հանապարհով փող վաստակելու եւ հարստանալու հնարաւորութիւն ունի: Ձեռքբերում է նաեւ այն, որ Հ. Բագրատեանի կառավարութեան ամենաթունդ քննադատներն անգամ այլեւս միարժէքօրէն կողմն են կառավարման նոր համակարգի փիլիսոփայութեանը:

Իր խօսքի վերջում նախկին վարչապետը հանդէս եկաւ կրկնակի շնորհակալութեամբ. սկզբից, իհարկէ, Հայ ժողովրդին, որն ամենեւին տուրք չտուեց գործադուլային շարժմանը: Իր աշխատանքի վերջին օրը Հրանդ Բագրատեանը հրամանագիր է ստորագրել պիւտճեական հիմնարկներում 97 թ. Յունուարի 1ից աշխատավարձերը 20 տոկոսով բարձրացնելու մասին: Ուսուցիչներինը կը բարձրացուի եւս 10 տոկոսով: Նախկին վարչապետը սա ոչ թէ հրաժեշտի *ժեստ* է համարում, այլ իր եւ ժողովրդի վաստակած իրաւունքը, որովհետեւ այդ գումարներն ամբողջութեամբ տեղաւորուում են ընթացիկ տարուայ պիւտճեի մէջ: Երկրորդ շնորհակալութիւնն ուղղուած էր Հ.Հ. նախագահին, որ իրեն նման բարդ ու դժուարին գործ էր յանձնարարել:

Նոր վարչապետի հնարաւոր թեկնածուների մասին Հ. Բագրատեանն, ըստ էութեան, հրաժարուեց որեւէ բան ասել: Ինքը յարգանք ունի եւ Արմէն Սարգսեանի, եւ Վահագն Խաչատրեանի, եւ Ռաֆայել Բագդասեանի նկատմամբ:

Նոմենկլատուրայի դրամատիրութեան վերաբերեալ հարցը նա խորհուրդ տուեց ուղղել յաջտարարութեան հեղինակ Է. Եգորեանին: Իսկ նախագահական ընտրութիւններից յետոյ հանրապետութիւնում ստեղծուած իրավիճակի վերաբերեալ ասաց հետեւեալը. «Հարկաւոր է չափազանց սառնասիրտ մօտեցնել հարցին, շարունակել աշխատել երկխօսութեան կայացման ուղղութեամբ, որն անշուշտ տեղի կ'ունենայ: Իսկ ցանկացած պաշտօնեայ պէտք է վեր կանգնի իր անձնական խնդիրներից եւ երբեք իր պաշտօնը չնոյնացնի սեփական անձի հետ»:

Ա. ՋԱՔԱՐԵԱՆ

«Երեւան» լրատեսակցական կեդրոնի

ԳՐԱԽՈՒԱԾ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ ՈՐՊԷՍ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐ

Ընթերցողն, ի հարկէ, իսկոյն մտածում է, թէ խօսքն այն տարածքների մասին է, որ «գրաւել են» դարարագիները 1992-1994 թթ. ինքնապաշտպանական կռիւներում: Եւ նա մեղաւոր էլ չէ, որ այդպէս է դատում: Արդէն երերորդ տարին է, թուրքերն ու եւրոպացիները, ռուսներն ու ամերիկացիները, Ե.Ա.Գ.Կ.ի պաշտօնական միջնորդները իրենց պաշտօնական փաստաթղթերում ու ոչ պաշտօնական գրոյցներում «գրաւուած տարածքներ» հասկացութիւնը միանշանակ կիրառել են միայն մէկ իմաստով. դարարագեան կողմը պէտք է ագատի օրինականօրէն Ագրպէյճանի Հանրապետութեանը պատկանող, բայց այժմ իր կողմից գրաւուած տարածքները: Պէտք է նկատել, աւանդաբար ինչ-ինչ նկատառումներով մեր արտաքին քաղաքական հաստատութիւնները (մեր ասելով՝ ես հասկանում եմ թէ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան, թէ՝ Լ.Ղ.Հ. համապատասխան պետական կառոյցները) չեն բողոքարկում դրսի կողմից բախման ընդհանուր պատկերի համար այնքան կարեւոր այդ հասկացութեան նման կիրառութեանը: Ի բացառում, որ ինչ-որ փուլում դա կարող է արդարացուած լինել: Յամենայնդէպս նման հարցադրմանը համաձայնելու պարագայում է, որ մեր իսկ կողմից առաջադրելու է «տարածքներ կարգավիճակի դիմաց» բանաձեւը: Ասել է թէ՝ ճանաչէք մեզ եւ մենք յետ կը տանք ձեր տարածքները:

Ամէն դէպքում թէ՝ մեզանում, թէ՝ դրսում գրաւած տարածքների մասին բոլոր խօսակցութիւնների հիմքում ընկած է իբր ինքնին հասկանալի այն գաղափարը, թէ խօսքը օրինաբար Ագրպէյճանական Հանրապետութեանը պատկանող տարածքների մասին է: Բայց ոչ ոք չի ասում, թէ այդ ո՞ր օրէնքի, ո՞ր պայմանագրի համաձայն: Հարցը նոյնիսկ չի քննարկուում, քանի որ թէ դրսում, թէ մեզանում (ուրեմն եւ մեր ջանքերով) տիրապետող է դարձել բախման այնպիսի մի պատկեր (ըմբռնում), ըստ որի այդ տարածքները Ագրպէյճանին պատկանելը անկասկած ճշմարտութիւն է: Աւելորդ է նկատել, թէ հակամարտութիւնների կարգաւորման գործընթացում ինչ նշանակութիւն ունի խնդրի պատկերը հանրային գիտակցութեան մէջ, եթէ նոյնիսկ ան պէտք է լուծուի ոչ ըստ այդ պատկերի, այլ քաղաքական շահերի ու փոխզիջումների գետնի վրայ: Բախման պատկերը ձեւաւորուում է քարոզչութեամբ նպաստաւոր բոլոր փաստարկների յստակ ու յաճախակի (այլ կերպ հանրային գիտակցութեան մէջ բախման կերպար չի ամրագրուում) ներկայացմամբ:

Պէտք է խոստովանել, որ ագրպէյճանական կողմը հանրային գիտակցութեան մէջ բախման իր համար նպաստաւոր կերպարի ձեւաւորման գործում անում է գրեթէ անհնարինը, այն դէպքում, երբ մենք դեռ շարունակում ենք լուռ թեան մատնել մեզ համար նպաստաւոր, միանշանակ մեր օգտին խօսող փաստաթղթերը: Եւ դա առաջին հերթին գրաւուած տարածքների խնդրում: Բանն այն է, որ գրաւուած տարածքների օրինական պատկանելութեան հարցը արծարծելիս խօսք կարող է լինել միայն Ագրպէյճանական Հանրապետութեան կողմից նրան չպատկանող տարածքների նուաճման մասին եւ ոչ թէ հակառակը: Ես րնաւ նկատի չունեմ պատմական անցեալից վերցուած փաստարկներ, հայ պատմարանների ու քաղաքագէտների բերանների մաշուած, բայց դիւանագիտական գործընթացներում արհամարհուած այնպիսի փաստարկներ, որ վերաբերում են անցած-գնացած հայ պետականութիւններին, այդ տարածքներում սփռուած պատմական յուշարձաններին եւ այլն, եւ այլն: Խօսքն այդ տարածքներին վերաբերող դեռեւս գործող, չյայտարարուած բազմակողմ այն պայմանագրերի մասին է, որոնց տակ կան ինչպէս Հայաստանի, այնպէս էլ բախման հետ անմիջապէս առնչուող եւ այժմ նրա կարգաւորմանը մասնակցող մի շարք երկրների ստորագրութիւնները: Խօսքն այն պայմանագրերի մասին է, որոնք առաջին հերթին պէտք է դրուէին բանակցութիւնների սեղանին որպէս բախման ու տարածքային հարցերի կարգաւորման իրաւական հիմք, քանի որ մեր ընդդիմախօսները խօսում են տարածքների՝ Ագրպէյճանական Հանրապետութեանը իրր թէ հինց օրինաբար պատկանելու մասին: Ինչի մասին է խօսքը: Ես հնարաւորին չափ համառօտ կը շարադրեմ հարցը, քանի որ մամուլում արդէն քանիցս առիթ եմ ունեցել անդրադառնալու դրանց:

Իմ խնդիրն է՝ յենուել միջազգային հանրութեան կողմից ընդունուած հանրայայտ իրաւական փաստերի ու փաստաթղթերի վրայ եւ ցոյց տալ, որ մեր օրերի Ագրպէյճանական Հանրապետութեան կողմից գրաւուած են հսկայածաւալ հայկական տարածքներ, որոնց վրայ նա երբեւէ օրինական ինքնիշխանութիւն չի ունեցել եւ այսօր էլ չունի: Ահա այդ փաստերը:

Մինչեւ 1918 թուականը Արեւելեան Անդրկովկասի հայկական տարածքները չէին կարող պատկանել Ագրպէյճանական Հանրապետութեանը, քանի որ նման պետութիւն գոյութիւն չի ունեցել: Այդ տարածքները չեն պատկանել նաեւ թուրքական ներխուժման ժրդիւնքում ստեղծուած 1918-1920 թթ. Ագրպէյճանական Հանրապետութեանը, որին նոյնիսկ թուրքական կանոնաւոր զօրքերի օգնութեամբ չյաջողուեց ընկճել արցախահայութեանը եւ իր ինքնիշխանութիւնը հաստատել Արցախում: Այն, որ միջազգային հանրութիւնն Արցախը չի դիտել իրրեւ Ագրպէյճանական Հանրապետութեան մաս, միջազգային իրաւական գործընթացներում ստացել է համապատասխան ձեւակերպումներ: Նախ՝ Ագգերի Լիկան 1920 թ. մերժել է Ագրպէյճանական Հանրապետութեան դիմումը Լիկա ընդունուելու խնդրանքով, յատկապէս նշելով, որ նա յայտնում է տարածքներ (նկատի էր առնում Արցախը), որոնց վրայ ինքը փաստական վերահսկողութիւն չունի:

Եւ երկրորդ: Լիկան Արցախի մասին հարցը որպէս վիճելի տարածքի հարց մտցրեց Փարիզի խաղաղութեան խորհրդաժողովի օրակարգ: Ինչպէս Նախիջեւանը, այնպէս էլ Արեւելեան Անդրկովկասի հայկական տարածքները չեն դիտուել իրրեւ Խորհրդային Ագրպէյճանին պատկանող տարածքներ նաեւ Ագրպէյճանի Խորհրդայնացման ընթացքում: Ապացոյցը՝ դեռեւս ոչ Խորհրդային Հայաստանի Հանրապետութեան եւ արդէն Խորհրդային դարձած Ռուսաստանի կառավարութիւնների միջեւ 1920 թ. Օգոստոսի 10ին կնքուած համաձայնագիրը, որն արձանագրեց այդ տարածքները Խորհրդային Ագրպէյճանին չպատկանելու փաստը, եւ այդ փաստի ճանաչումը: Ինչպէս Նախիջեւանի, այնպէս էլ արեւելեան Անդրկովկասի հայկական տարածքների հարցը չի դիտուել որպէս Խորհրդային Ագրպէյճանի ներքին հարց նաեւ Անդրկովկասի վերջնական խորհրդայնացումից յետոյ: Դրանք ԱդրԽՍՀի խնամակալութեանն են յանձնուել կամ նրա սահմանների մէջ մտցուել են բազմակողմ միջպետական պայմանագրերով եւ այդ գործում վրճռական դեր խաղացել է Խորհրդային Ռուսաստանը, որը նպատակ ունէր «արտագգային», ինքնութերացնուցել Խորհրդային Ագրպէյճանը դարձրնել հզօր գործօն արեւելեան իր երկրաքաղաքական ծրագրերում, ոստնակ՝ մուսուլմանական արեւելք համայնավարական յեղափոխութեան արտահանման համար: Նախիջեւանը վերջնականապէս ԱդրԽՍՀ խնամակալութեանն է տրուել 1921 թ. Հոկտեմբերին, Կարսի պայմանագրով, որի տակ դրուած են Թուրքիայի, Խորհրդային Հայաստանի, Խորհրդային Ագրպէյճանի եւ Խորհրդային Ռուսաստանի ստորագրութիւնները:

Լեռնային Ղարաբաղը դեռեւս մինչեւ Խ.Ս.Հ.Մ. կազմաւորումը Խորհրդային Ագրպէյճանի «սահմաններում է թողնուել» 1921 թ. Յուլիսի 5ին Ռ.Կ(բ)Կ կաւբիւրոյի պլենումի որոշմամբ: Մեր պատմարանների ու քաղաքագէտների կողմից աւելի շատ քննարկուել է կաւբիւրոյի իրաւասութեան հարցը: Ընդգծուել է նրա որպէս երրորդ կողմի (Ռուսաստանի) կուսակցական մարմնի, անիրաւասութիւնը նման տարածքային հարցեր լուծելու խնդրում: Եթէ ագրպէյճանական կողմը նոյն կարծիքին է, ապա միանգամից կարելի է համաձայնել նրա հետ, քանի որ դա նրան իսկոյն գրկում է Արեւելեան Անդրկովկասի Լեռնային Ղարաբաղ անուանուած հայկական տարածքներին յաւակնելու որեւէ իրաւական հիմքից: Սակայն, ինչպէս ցոյց են տալիս վերջին հրապարակումները, ագրպէյճանական մասնագէտներն իրենց փաստարկների գինանոցից չեն հանել կաւբիւրոյի որոշումը: Ամենայն հաւանականութեամբ կաւբիւրոյի իրաւասութիւնը հիմնաւորուում է այն փաստարկով, որ այդ տարիներին այլ սահմանադրական մարմիններ չեն եղել: Թող այդպէս լինի: Բայց հէնց այդ դէպքում կաւբիւրոյի որոշումը ձեռք է բերում միջպետական պայմանագրի ուժ, քանի որ այն իրականացուել է իրրեւ Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետութիւնների եւ կենտրոնի (իմա՝ Խորհրդային Ռուսաստանի) կողմից ընդունուած որոշում (իրականում Յուլիսի 5ի որոշումը չի ընդունուել, քանի որ նոյնիսկ չի քննարկուել ու չի դրուել քուէարկութեան, ի հետեւանս որի օրինական պիտի դիտուի Յուլիսի 4ին յօգուտ Հայաստանի կայացրած որոշումը): Բոլոր դէպքերում Խորհրդային Ագրպէյճանի մէջ մտցուած (կամ խնամակալութեանը յանձնած) տարածքները չեն դիտուել իրրեւ բուն ագրպէյճանական տարածքներ, իսկ նրանց հետ կապուած հարցերը իրրեւ նրա ներքին գործ: Այդ տարածքները Խորհրդային Ագրպէյճանի սահմաններում թողնելը միջպետական պայմանաւորուածութեան արդիւնք էր: ԱդրԽՍՀն, թերեւս, միակն էր նախկին խորհրդային հանրապետութիւնների շարքում, որի սահմանները արդիւնք էին խորհրդային իրաւաքաղաքական իրողութիւնների, եւ որի տարածքային ամբողջականութիւնը խորհրդային իրաւաքաղաքական ժառանգութեան սահմաններից դուրս գրկուում էր միակ հիմքից:

Բայց հէնց այդ ժառանգութիւնից էր, որ 1991 թուականին հրաժարուեց Ագրպէյճանական Հանրապետութիւնը Խ.Ս.Հ.Մ.ից դուրս գալու եւ անկախանալու գործընթացում: Ինչպէս պետա-

ՓՐՈՖ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱՆԱՍԵԱՆ

(«Ազգ»)

9

ՊԻԼ ՔԼԻՆԹԸՆԻ ՀԱՄՈԶԻՉ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Իր երկրին մէջ ծանօթ իբրեւ աւելի լաւ թեկնածու, քան՝ լաւ ղեկավար, Պիլ Քլինթըն դարձաւ Միացեալ Նահանգներու ամէնէն բախտաւոր նախագահը, որ իր երիտասարդ տարիքին երկու անգամ ընտրուեցաւ նոյն պաշտօնին:

Ամերիկացիք զինք նախընտրելու, եւ ոչ անպայման ընտրելու պատճառ ունէին. երիտասարդ Քլինթըն կը պատկանի ամերիկեան *Պէյպի Պումի* սերունդին, որ Բ. Աշխարհամարտէն ետք կոչուած է պահպանելու ամերիկեան արժէքներու շարունակականութիւնը եւ տարածումը: Այս առումով, Քլինթըն ամերիկացիներուն կողմէ կը դիտուի իբրեւ իրենց երկիրը 21րդ դար առաջնորդող ատակ տիպար մը: Այլապէս, անոր քաղաքականութիւնը մեծ ժողովրդականութիւն չունի եւ ներքնապէս ու արտաքին գետնի վրայ ձախողած էր, յատկապէս իր պաշտօնավարութեան առաջին երկու տարիներուն ընթացքին:

Փոխուող ու յարմարող Քլինթընի նկարագիրը առիթ տուաւ իրեն դառնալու տիպար նախագահ մը, որ աւելի ուժականութիւն եւ կենսունակութիւն ունի Ամերիկան ներկայացնելու քան՝ Ա. Աշխարհամարտի «մնացորդ» հանրապետական Պոպ Տոլ, որուն մէկ ձեռքը տակաւին կը կրէ Առաջին Աշխարհամարտի հետեւանքը:

Միացեալ Նահանգներ որեւէ ժամանակէ աւելի այսօր կարելիութիւնը ունին ազդելու աշխարհի համակարգին վրայ: Միջազգային քաղաքականութիւնը ամէնէն աւելի այսօր կը թաւալի ամերիկեան գերուժին առանցքին շուրջ, մնացեալը՝ հաւասարակշռող տուեալներ:

Հարցումի մը, թէ ինչ է ձեր անձնական կեանքին մեծագոյն իրագործումը, Քլինթըն պատասխանած է. «Հիլըրին համոզելս, որպէսզի դառնայ կինս»: Նախագահ Քլինթըն անտարակոյս աւելի մեծ իրագործում մը ըրած պիտի ըլլայ պատմութեան համար, եթէ 20րդ դարը փակող այս քառամեակին ընթացքին աշխարհը աւելի համոզիչ եւ դիմացկուն հաւասարակշռութեան մը մէջ յաջողի դնել:

Կ. ՍԱՂՏՉՃԵԱՆ

ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐԷՆ ՉՈՐՍ ՏԱՐԻ ԵՒՍ ՊԻՏԻ ՂԵԿԱՎԱՐԷ ԱՄԵՐԻԿԱՆ

Նոյեմբեր 5ի գիշերը դեմոկրատ թեկնածու Պիլ Քլինթըն վճռորոշ յաղթանակ մը արձանագրեց Միացեալ Նահանգներու նախագահական ընտրութեանց դառնալով Ֆրանքլին Ռուզվելթէն ետք առաջին դեմոկրատ թեկնածուն, որ կը վերընտրուի երկրորդ չրջանի մը համար:

Քլինթըն պսակադրուեցաւ յատկանշական վերադարձ մը ետք, երբ հազիւ երկու տարի առաջ ամերիկացի քուէարկողը մերժեց քաղաքական իր հիմնական ուղեգիծերը եւ հանրապետականները բերաւ խորհրդարան: Մինչ հանրապետական թեկնածու եւ Մերակոյտի մեծամասնութեան ղեկավար Պոպ Տոլ Քափիթոլ Հիլի իր երկրամեայ ասպարէզը փակեց պարտութեամբ մը: Յիշեցնենք, թէ Տոլ հրաժարեցաւ իր նախկին պաշտօնէն՝ նուիրուելով միմիայն նախագահական ընտրապայքարին: Ան կը մղէր նախագահական իր երկրորդ ընտրապայքարը եւ ձեռք ձգեց քուէներուն 42 առ հարիւրը միայն, ինչ որ ապացոյցն էր, որ անոր չահատուրքերու կրճատումի եւ Քլինթընի բարոյական նկարագիրին դէմ ընտրապայքարը ապարդիւն դուրս եկաւ: Տոլի ընտրապայքարը յատկանշուեցաւ տրկար կողմերով եւ թերութիւններով. նոյնիսկ մինչեւ վերջին վայրկեանին անոր հաղորդագրութիւններուն կը յաջորդէին անոնց սրբագրումները:

Բարեկարգուած կուսակցութեան թեկնածու Ռոս Փերօ, որ չորս տարի առաջ ձեռք բերած էր քուէներուն 19 առ հարիւրը, ստացաւ այդ տոկոսին հազիւ կէսը: Ըստ երեւոյթին, ան ձախողեցաւ ընդվզած քուէարկողներուն բացակայութեան եւ անոնց անվստահութեան պատճառով:

Նախագահ Քլինթըն բարելաւած թուեցաւ քուէներու իր բաժինը (50 առ հարիւր)՝ բաղդատարար նախորդին: Ան այս արդիւնքին հասաւ ուսումնասիրուած ընտրապայքարէ մը ետք, ուր ձեռք ձգեց կիներու եւ չկողմնորոշուած ու չափաւորական ընտրողներու կօրակցութիւնը: Նկատելի էր, որ նախագահին քուէները կու գային նաեւ թոշակառուներէ եւ ամսականառուորներէ: Քլինթընի ի նպաստ եղաւ նաեւ հանրային կարծիքի մէջ կարեւոր երկու փոփոխութիւն. երկու տարի առաջ ամերիկացի ընտրող երկիրը կը նկարագրէր իրրեւ սխալ ուղղութեամբ ընթացող: Սակայն Երեքշաբթի օր քուէարկող մեծամասնութիւնը կը հաւատար, թէ երկիրը ճիշդ ուղղութեամբ կ'ընթանայ: Նոյնպէս նուազած էր հզօր գործադիր իշխանութեան դէմ ընդվզումը, երկու տարի առաջ քուէարկողներու 56 առ հարիւրը կը կարծէր, որ կառավարութեան ապրեցութիւնը պէտք է նուազի. այժմ 50 առ հարիւրը միայն համաձայն է նոյն կարծիքին:

ՔԼԻՆԹԸՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆ

Ոչ մէկ ամերիկացի քաղաքագէտ այսքան երկար ճամբայ կտրած է այսպարզութեամբ՝ նման Պիլ Քլինթընի: Ան երկու տասնամեակներու պէտք ունեցաւ իր առաջին յաղթանակն հարաւային իր նահանգին մէջ դատական ներկայացուցիչի պաշտօնէն մինչեւ վերջին երկրորդ չրջանի մը համար նախագահութիւնը: Անոր արարքները այլեւս ձերբազատած են ընտրական քննութիւններէն. ոչ ալ այլեւս պէտք ունի ազդեցիկ եւ ընտրուած խօսքերու քաղաքական գետնի վրայ համոգիչ եւ վստահելի թուելու համար:

Այժմ անոր դիմագրաւած գլխաւոր հարցերն են, թէ ան ինչպէս պիտի ներկայացնէ ինքզինք տարրեր եւ աւելի վաւերական ձեւով, թէ երկրորդ չրջանը առաջինէն ճամբարաժան, թէ անոր չարունակութիւնը պիտի ըլլայ, եւ թէ ինչպէս պիտի դրսեւորէ ինքզինք եւ իր վարչամեքենան պատմութեան համար: «Ընտրական օրերը կ'արտայայտեն մեծ գաղտնիքը ամերիկեան ժողովրդավարութեան», րսած է ան առիթով մը. այս մէկը տեղի ունեցաւ յայտարարելով իր պաշտօնավարութեան երկրորդ չրջանի գաղտնիքը: Անոր դեկավարման եղանակը հասկնալու համար մէկը պէտք է ի մտի ունենայ, թէ ան միշտ փոփոխութիւն կրբերէ, բայց բնաւ չի փոխուիր, տարօրինակօրէն կը յարմարի կացութեանց: Կը սխալին անոնք, որոնք կը կարծեն, թէ ան ձախակողմեան ապատական մըն է, եւ այս մէկը պիտի դրսեւորէ պաշտօնավարութեան երկրորդ չրջանին: Եթէ փորձենք հետեւիլ անոր քաղաքական ասպարէզի պատմութեան, պիտի նկատենք, որ Քլինթըն, սկսեալ իր ուսանողութեան տարիներէն, ձորձթաուըն համալսարանէն միշտ թեքած է չափաւորականութեան, փորձած է գտնել ճեւեր յարուածութիւնը թուլացնելու «հաստատութեան» աւանդութիւններուն եւ փոփոխութեանց րնթացքին միջեւ:

Իր պաշտօնավարութեան սկիզբը կը խօսուէր անոր երկուութեան մասին, որ կը դրսեւորուի իր երկու գիրար ատող խորհրդականներուն՝ ազատական Հարոլտ Իքըլի եւ գործնապաշտ Տիք Մորիսի մէջ: Նախագահին երկուութեան չուրջ վէճ յարուցանողները այնպիսի մարդիկ են, որ չեն կրնար րմբռնել, թէ մարդ կ'ուզէ իր տեսակէտները հաւասարակշռել, կ'րսէ Դեմոկրատ կուսակցութեան Արիզոնայի ղեկավար Սէմ Քոփըրսմիթ: «Քլինթըն ոչ գաղափարական նախագահ մըն է. այս առումով, մենք տեսանք իրաւացի Քլինթընը այնպէս, ինչպէս տեսանք իրաւացի Ամերիկան», կ'աւելցնէ ան: Գաղափարական չրլլալը իրեն համար հարց կը ստեղծէ, երբ գործ ունենայ գաղափարական եւ աւանդապահ խորհրդարանին հետ: Ցարդ Քլինթըն յաջողած է լեզու գտնել հանրապետական օրէնսդիր իշխանութեան հետ: Վերջինս, իր կարգին, առիթ տուած է նախագահին ապատօրէն ընդդիմանալու իր խիստ հակակառավարական կեցուածքներուն, սակայն խորհրդարանը տակաւին իր ձեռքին մէջ կը պահէ նախագահին բարոյական դիմագիծին թղթածրարին խաղաքարտը: Գլխաւորներն են էֆ Պի Այ ի արխիւները, ընտրապայքարի ֆինանսաւորումը եւ Ուայթուոթըրի գայթակղութեան մէկ ծալքը:

Արտաքին քաղաքականութեան մէջ Քլինթըն կը դիմագրաւէ Պոսնիոյ, Միջին Արեւելքի եւ Հայիթիի մէջ ամերիկեան խաղաղարարի դերի յաջողութեան պահպանումին հարցը:

Ներքին ճակատի վրայ Քլինթըն նախագահին ձեռքբերումները կրնան ըլլալ առողջապահական եւ կրթական մարգերու մէջ, ուր երկու ծրագիրներ կը կրեն իր դրոշմը: Կրթական համակարգին մէջ նախագահը կը փորձէ նուազեցնել կառավարութեան ազդեցութիւնը իր առաջարկները դասարաններէ ներս համակարգիչներու գետեղում, 8 տարեկան աշակերտներու համար կամաւոր ուսուցիչներ, համալսարանականներու չահատուրքերու նուազում եւայլն, կը միտին ամերիկացիները սերունդը նախապատրաստել 21րդ դարու քաղաքացիութեան:

Իսկ առողջապահութեան եւ բարօրութեան ծրագիրները կը նպատակադրեն ապատականացնել ամերիկեան ընկերութիւնը, որ կը կթի պետական ազդեցութեան տակ:

Այս բոլորին մէջ Քլինթըն պիտի փորձէ հաւասարակշռութեան ենթարկել իր վարքագիծը, որպէսզի կարենայ պատմութեան համար իրեն ապահովել յարգելի եւ յիշատակելի տեղ մը:

ՔՈՒԷԱՐԿՈՂՆԵՐԸ ՄԻՋԻՆ ԵԶՐԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒ ՏԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ամերիկացի ընտրողները երեքշաբթի օր ընտրատուփ ներկայացան իրենց բաղմակող գրաւը պաշտպանելու հոգեբանութեամբ: Անոնք չէին միտեր պատժել կամ գնահատել առեալ բնակածու մը, այլ՝ բաշխել իշխանութիւնը այնպիսի ձեւով մը, որ ոչ մէկ կուսակցութիւն կարենայ իր պահպանութեան տակ առնել երկրի բաղմակող ապագան:

Այս իմաստով Պիլ Քլինթընի առաջին դեմոկրատ նախագահն էր որ իշխանութեան կը հասնի հանրապետական մեծամասնութեամբ խորհրդարանի մը հետ:

Երկու կուսակցութեանց բնակածուներն ալ, խորհրդարանի, դաշնակցային եւ նախագահական մակարդակի, դիտուած էին ընտրողներուն կողմէ, ըստ՝ 1992ի եւ 1994ի ընտրութիւններուն ընթացքին: Մանաւանդ է, որ 1992ի նախագահական ընտրութիւններուն ամերիկացի ընտրողը հանրապետականները հեռացուց Սպիտակ Տունէն, իսկ 1994ի խորհրդարանական ընտրութիւններուն Դեմոկրատները հեռացուց Քափիթոլ Հոլլն (Քոնկրէս): Յիշեցնենք, որ Երեքշաբթի օրուան ընտրութեանց ընթացքին ամերիկացիք միաժամանակ ընտրեցին երկրին նախագահը (Ընտրական Մարմինին ընդմէջէն), խորհրդարանի անդամները (Ներկայացուցչական Տուն եւ Ծերակոյտ) եւ դաշնակցային կառավարիչները:

Ընտրութեանց մասնակցեցաւ ամերիկացի ընտրելու իրաւունք ունեցող բաղմացիներուն 50 առ հարիւրը, որոնք գրեթէ հաւասարապէս բաժնուեցան Դեմոկրատ նախագահի եւ հանրապետական ներկայացուցիչներու միջեւ: Այլ խօսքով, կարելի է ըսել, թէ ամերիկացիներուն միայն 25 առ հարիւրը ընտրեցին Քլինթընը:

Ընտրական գործողութեանց ընթացքին ամերիկացի ընտրողներուն վարքը ուսումնասիրողներ շուտով եզրակացուցին, թէ այսօր ամերիկացիք միաժամանակ մերժած են ե՛ հանրապետականները, ե՛ դեմոկրատները: Անոնց նախընտրութիւնը չ'երթար մէկուն. այլապէս, ինչպէս քաղաքագէտներէ մէկը կ'ըսէ, ընտրողը մը իր մէկ ձեռքն կու տայ հանրապետական թեկնածուին խորհրդարանական ներկայացուցչի ընտրութեան առթիւ, իսկ միւս ձեռքն՝ դեմոկրատ նախագահին՝ նախագահական թեկնածուի ընտրութեան առթիւ:

Եկեղեցական համախմբութեան մասնագէտ Տէյվիտ Մէյհիւ Միացեալ Նահանգներու երկկուսակցական դրութեան պատկերը կը նկարագրէ հետեւեալ ձեւով. «Իւրաքանչիւր կուսակցութիւն մղից իր շահերու բաղմական խօչակրութիւնը, դեմոկրատները 1993 – 94ին առողջապահական ծրագիրով, հանրապետականները 1995ին պիւտճէական կրճատումներու ծրագիրով: Երկուքին ալ կորսնցուցին եւ մեծ վնաս կրեցին: Անոնք նոյն բանը կրկնելու սխրա չունին»:

Միջին եզրը կը մնայ համախոհական ձեւը, ինչ որ արդէն իսկ տեղի կ'ունենար վերջին տարուան ընթացքին: Հանրապետական խորհրդարանը տարաբար կը հսկէ կառավարական միջամտութեանց եւ ծրագիրներուն, իսկ դեմոկրատ կառավարութիւնը կ'օգտագործէ խորհրդարանին բացթողումները եւ ծայրայեղութիւնները հատագատելու համար իր տեսակէտը: «Կարծէք թէ Քլինթընը կը դիմանայ ինքզինք կնձ հանրապետական դատանիով. անոր յաջողութեան պատճառը այն է, որ ան ընդունեց հանրապետական տեսակէտները (կառավարութեան ազդեցութեան նուազում, ցած շահատուրքեր...), սակայն՝ աւելի հայրական պաշտպանողական հղանակով մը», կը մեկնաբանէ այլ դէմ մը:

Հանրապետականները յաջողեցան իրենց գլուխ պահել բաղմական կեանքին մէջ, երբ 1930էն ետք առաջին անգամ ըլլալով երկրորդ շրջանի մը համար մեծամասնութիւն գոյացուցին ամերիկեան խորհրդարանի մէջ:

Անոնք պաշտօնավարութեան յաջորդ շրջանին կը յուսան միջին եզրի մը ուղիով առաջնորդել խորհրդարանը, յատկապէս՝ շահատուրքերու եւ պիւտճէական ծրագիրներու մշակման ընթացքին: Սակայն անոնք պիտի չդայրին հեռատեսութիւններ եւ բիւրեղացնեն Սպիտակ Տան ուղղուած կարգ մը ամբաստանութիւններու շուրջ:

Ճիշդ է, որ հանրապետականները կը շարունակեն խօսիլ չափաւոր փոփոխութեան մը մասին, սակայն տակաւին չեն հրաժարած իրենց երկարաձիւ մէկ յանձնառութենէն՝ նուազցնել կառավարութեան ազդեցութիւնը եւ աւելցնել անոր թափանցումը օրէնսդիր հաստատութենէն ներս: «Այս բնագրութիւնները պարզապէս վաւերացումն էին 1994ի բնագրութիւններուն, որ ժողովուրդը մերժից կառավարութեան ագատականութիւնը», կ'ըսէ հանրապետական Ագգային Ցանձնաժողովի նախագահ Հալի Պարպուր:

Ընտրութիւններու ընթացքին նկատելի էր, որ ռուէարկողները բեեցան աւելի հրաժարուած տարբերու, որոնք սակայն աւելի պահպանողական են, քան՝ հանգստեան կոչուելիք չափաւորականները: Հանրապետականները սակայն պիտի ուզեն կատարել պահել Նիւթ Կինկրիչ պիտի պահէ Ներկայացուցչական Տան խօսնակի իր պաշտօնը, սակայն այս անգամ՝ նուազած մեծամասնութեամբ եւ բարոյագիտական հարցերով ծանրաբեռնուած: Աւելին. դեմոկրատ նախագահ Քլինթըն կը վերապահոյ Սպիտակ Տան կրթութեան եւ շահատուրքերու նուազեցման իր ծանօթ ծրագիրներով:

Ցիշենալ բոլոր տուեալները նախատեսել կու տան, թէ խորհրդարանին առաքելութիւնը պիտի ըլլայ շարունակել նախորդ տարիներուն ընթացքը, ուր հանրապետականները «յեղափոխութիւնէն» դարձան չափաւորականութիւն՝ համախոհութեան գալով դեմոկրատ Քլինթընի հետ՝ վաւերացնելով անոր առողջապահութեան եւ նուազագոյն ամսականի օրինագիծը:

«Նախագահ Քլինթըն վերընտրուեցաւ, որովհետեւ ան կրնէր դէպի հանրապետականները. Ան ընթացաւ դէպի կեդրոն», կ'ըսէ Ծերակոյտի մեծամասնութեան դեկավար հանրապետական Թրէնթ Լոթ՝ աւելցնելով, որ՝ «եթէ ան յարգ է իր ընթացքին եւ ներկայացուցած հարցերուն մէջ ու կը շարունակէ նոյն ուղղութեամբ, կրնան միասնաբար լաւ բաներ ընել ամերիկացի ժողովուրդին համար»:

Լոր եւ իր կուսակիցները տակաւին չեն մշակած իրենց ծրագիրը, սակայն յանձնառու կը մնան պահպանական հանրային ծախսերու կրճատման՝ հաւասարակշռելու համար պիւտճէն, շահատուրքերու սահմանափակ կրճատումներու՝ միաժամանակ շարունակելով շահատուրքերու համակարգին ընդհանուր փոփոխութեան առաջարկներու շուրջ ներսերը, ինչպէս նաեւ՝ կառավարութեան ազդեցութիւնը նուազցնելու ճիգին: Ներկայացուցչական Տան խորհրդականներ յայտնեցին, թէ հանրապետականները արդէն իսկ որոշած են պիտանի հաւաստարակշռութեան շուրջ ռուէները՝ ներկայացուցիչներու մակարդակին:

Անոնք գայրացած կը մնան Քլինթընի այն ներքաղաքական մարտավարութեան, որուն ընթացքին ան խոշորացոյցի տակ առաւ հանրապետականներուն տեսակէտները եւ զանոնք ամբաստանեց առողջապահական համակարգի ծրագիրը ձախողցնելուն մէջ: Հետեւաբար անոնք ակնկրնական շրջանին կրնան նախագահը նեղ կացութեան մատնել՝ սպասելով, որ առանձին յառաջ երթ առողջապահութեան եւ կրնատումներու մասին իր ծրագիրները: «Եթէ հանրապետականները դառնան իրենց նախկին «յեղափոխական» ձեւերուն, պիտի իրենց նախկին «յեղափոխական» ձեւերուն, պիտի պայմարին իրենց դէմ: Յաջորդ խորհրդարանը պիտի ըլլայ արդիւնքներու եւ ոչ թէ յեղափոխութեանց վայր մը», կ'ըսէ Ծերակոյտի դեմոկրատ դեկավար Թոմ Տաշլ:

ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ ՆՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԳՈՐԾԵԼԱՁԵՒԻՆ

Հանրապետականները յաջողեցան իրենց գլուխ պահել բաղմական կեանքին մէջ, երբ 1930էն ետք առաջին անգամ ըլլալով երկրորդ շրջանի մը համար մեծամասնութիւն գոյացուցին ամերիկեան խորհրդարանի մէջ:

Աւելին պաշտօնավարութեան յաջորդ շրջանին կը յուսան միջին եզրի մը ուղիով առաջնորդել խորհրդարանը, յատկապէս՝ շահատուրքերու եւ պիւտճէական ծրագիրներու մշակման ընթացքին: Սակայն աւելին պիտի չդայրին հեռատեսութիւններ եւ բիւրեղացնեն Սպիտակ Տան ուղղուած կարգ մը ամբաստանութիւններու շուրջ:

Ճիշդ է, որ հանրապետականները կը շարունակեն խօսիլ չափաւոր փոփոխութեան մը մասին, սակայն տակաւին չեն հրաժարած իրենց երկարաձիւ մէկ յանձնառութենէն՝ նուազցնել կառավարութեան ազդեցութիւնը եւ աւելցնել անոր թափանցումը օրէնսդիր հաստատութենէն ներս: «Այս բնագրութիւնները պարզապէս վաւերացումն էին 1994ի բնագրութիւններուն, որ ժողովուրդը մերժից կառավարութեան ագատականութիւնը», կ'ըսէ հանրապետական Ագգային Ցանձնաժողովի նախագահ Հալի Պարպուր:

Ընտրութիւններու ընթացքին նկատելի էր, որ ռուէարկողները բեեցան աւելի հրաժարուած տարբերու, որոնք սակայն աւելի պահպանողական են, քան՝ հանգստեան կոչուելիք չափաւորականները: Հանրապետականները սակայն պիտի ուզեն կատարել պահել Նիւթ Կինկրիչ պիտի պահէ Ներկայացուցչական Տան խօսնակի իր պաշտօնը, սակայն այս անգամ՝ նուազած մեծամասնութեամբ եւ բարոյագիտական հարցերով ծանրաբեռնուած: Աւելին. դեմոկրատ նախագահ Քլինթըն կը վերապահոյ Սպիտակ Տան կրթութեան եւ շահատուրքերու նուազեցման իր ծանօթ ծրագիրներով:

Ցիշենալ բոլոր տուեալները նախատեսել կու տան, թէ խորհրդարանին առաքելութիւնը պիտի ըլլայ շարունակել նախորդ տարիներուն ընթացքը, ուր հանրապետականները «յեղափոխութենէն» դարձան չափաւորականութիւն՝ համախոհութեան գալով դեմոկրատ Քլինթընի հետ՝ վաւերացնելով անոր առողջապահութեան եւ նուազագոյն ամսականի օրինագիծը:

«Նախագահ Քլինթըն վերընտրուեցաւ, որովհետեւ ան կրնէր դէպի հանրապետականները. Ան ընթացաւ դէպի կեդրոն», կ'ըսէ Ծերակոյտի մեծամասնութեան դեկավար հանրապետական Թրէնթ Լոթ՝ աւելցնելով, որ՝ «եթէ ան յարգ է իր ընթացքին եւ ներկայացուցած հարցերուն մէջ ու կը շարունակէ նոյն ուղղութեամբ, կրնան միասնաբար լաւ բաներ ընել ամերիկացի ժողովուրդին համար»:

Լոր եւ իր կուսակիցները տակաւին չեն մշակած իրենց ծրագիրը, սակայն յանձնառու կը մնան պահպանական հանրային ծախսերու կրճատման՝ հաւասարակշռելու համար պիւտճէն, շահատուրքերու սահմանափակ կրճատումներու՝ միաժամանակ շարունակելով շահատուրքերու համակարգին ընդհանուր փոփոխութեան առաջարկներու շուրջ ներսերը, ինչպէս նաեւ՝ կառավարութեան ազդեցութիւնը նուազցնելու ճիգին: Ներկայացուցչական Տան խորհրդականներ յայտնեցին, թէ հանրապետականները արդէն իսկ որոշած են պիտանի հաւաստարակշռութեան շուրջ ռուէները՝ ներկայացուցիչներու մակարդակին:

Անոնք գայրացած կը մնան Քլինթընի այն ներքաղաքական մարտավարութեան, որուն ընթացքին ան խոշորացոյցի տակ առաւ հանրապետականներուն տեսակէտները եւ զանոնք ամբաստանեց առողջապահական համակարգի ծրագիրը ձախողցնելուն մէջ: Հետեւաբար անոնք ակնկրնական շրջանին կրնան նախագահը նեղ կացութեան մատնել՝ սպասելով, որ առանձին յառաջ երթ առողջապահութեան եւ կրնատումներու մասին իր ծրագիրները: «Եթէ հանրապետականները դառնան իրենց նախկին «յեղափոխական» ձեւերուն, պիտի պայմարին իրենց դէմ: Յաջորդ խորհրդարանը պիտի ըլլայ արդիւնքներու եւ ոչ թէ յեղափոխութեանց վայր մը», կ'ըսէ Ծերակոյտի դեմոկրատ դեկավար Թոմ Տաշլ:

Հանրապետականները, որոնք վերջին երկու տասնամեակներուն լուսարձակի տակ բնակած *Ուայթուորըրի* պայթակղութիւնն ու Սպիտակ Տան այլ բացթողումները, նշան տուին, թէ պիտի շարունակեն իրենց հետապնդումները: Ամբաստանութեանց ցանկի առաջին դիրքը կը գրաւէ ընտրապայքարի ֆինանսաւորման դրութեան բարեկարգումը եւ, այս իմաստով, կոչ ուղղեց խորհրդարանին՝ գործակցելու համար: Լոր, իր կարգին, հարցի ճնշարկման նիստեր առաջարկեց, սակայն հերքեց, թէ հանրապետականները կը նպատակադրեն ճանապարհը վար առնել. «Այդ մէկը մեր մտահոգութեան չէ. մեր գործը ժողովուրդին կը ծառայէ», րսաւ ան:

Անցնող տարիներուն ե՛ւ ճանապարհը, ե՛ւ խորհրդարանը ուսանելի դասեր տուին. Քլինթըն չյաջողեցաւ պարտադրել առողջապահութեան իր ծրագիրը, իսկ հանրապետականներու յայտարարած դեղափոխութիւնը իրենց դէմ շրջեցաւ, երբ անոնք ալեցնալ ամրան ամբաստանութեան կառավարութեան երկու ճանապարհներու պատճառ դառնալու յանցանքով:

Ցիշենալ ճանապարհներն են՝ երկու կողմերը նիզ բախտին գործակցելու: Անոնք մը հաւանական է, սակայն երկու կուսակցութիւններն ալ նորանոր օրէնսդիրներ կը հաւատան, որ իրենց բաղմական ապագայի պահպանութեան երաշխիքը հարցերը գլուխ հանին է:

(«Հերալտ Թրիպիւն», «ոլօրդր»)

Մանկապատանեկան

ԿԱԽԱՐԴ ՊԶՏԻԿԸ

10 տարեկան Արու կ'ապրի Ասաարալիոյ մօտ, Սալոմոն կղզիներէն մէկուն վրայ: Իր Ֆուարա'այի ցեղախումբին մէջ պայն կախարդ կը համարուի իր երկար եւ դիպուկ մազերուն պատճառով:

ԿԱԽԱՐԴ ԱՐՈՒՆ

Հագուադէպ է սեւ մորթով եւ դեղին մազերով անձի մը հանդիպիլ: Այս պատճառով իր ցեղախումբին

մէջ Արու կախարդ կը համարուի: Կղզիին բնակիչները կը հաւատան, թէ դեղին մազերով պզտիկները պաշտպանուած են իրենց աստուածոյ՝ մեծ ճերմակ չանաճուկին կողմէ:

Արու դպրոց չ'երթար, որովհետեւ դպրոց գոյութիւն չունի իրենց գիւղին մէջ: Սակայն տարիներէ ի վեր ան կը սորվի բոյսերը ճանչնալ եւ գանոնք իրարու խառնել՝ գիւղին բժիշկը դառնալու համար:

ԳԻՒՂԻՆ ԴՐԱՄԸ

Մայրաթա կղզիին վրայ պաշտօնական դրամ սիտն է: Սակայն կարգ մը ցեղախումբեր, ինչպէս Արուին ցեղախումբը, կը նախընտրեն իրենց հողերը գնել, ինչպէս անցեալին, թափուլիա կոչուած խեցիներով: Պզտիկները այս խեցիները կը հաւաքեն եւ գանոնք կը յղկեն: Ապա գանոնք կրակին վրայ կ'անցընեն: Այս ձեւով անոնց գոյնը կը մթննայ: Իւրաքանչիւր գոյն տարբեր արժէք մը ունի: Գիւղին դրամը կը պահուի պապերուն տան մէջ:

ՁԵՐՄԱԿ ՉԱՆԱՁՈՒԿԻՆ ՊԱՐԸ

Կղզիին բնակիչները կը

հաւատան բազմաթիւ ցանեն:

աստուածներու: Ջանոնք պատուելու եւ անոնց պաշտպանութիւնը խրնդրելու համար մեծանեգգիներ կը պարեն ամէն անգամ, երբ դէպք մը կը պատահի գիւղին մէջ՝ բնական աղէտ, պատերազմ կամ որսորդութեան մեկնում: Այր մարդ եւ կին չեն պարեր:

ՋԿՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կիները միշտ ճաշը կը պատրաստեն արմաւենիի ճիւղերով եւ հնոցկրնկոյգով: Մեծանեգգիները կ'ուտեն նաեւ վարագի եւ ձուկի միս: Աշխարհի այս շրջանին մէջ կան բազմաթիւ չանաճուկներ: սակայն գանոնք բնաւ չեն ուտեր: Ընդհակառակը, գանոնք աստուած կը սեպեն եւ կը սնուցանեն կղզիին վրայ: Ամէն տարի կը մնայ 26-31 աստիճանի վրայ:

Վեցամսեայ հովերու չրջանին անդադար կ'անձրեւէ, եւ յաճախակի մրրիկները մարդկային եւ նիւթական մեծ վնասներ կը հասցնեն կղզիին:

Հեղեղներէն պաշտպանելու համար բնակիչները հնդկրնկոյգի տերեւներով տուներ չինած են բարձր վերաններու վրայ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. ԹՇՆԱՄԻՆԵՐ

Գիւղէն մինակ դուրս երթալ կրնայ պատանիներու պատճառով սակայն նաեւ մի ցեղախումբին անդամներուն: Մայրաթայի մէջ պատրաստած են բազմաթիւ պժրախտարարներ: Ամէն տարի մօտ 200 մարդ կը մահանայ կղզիին վրայ: Ամենամեծ պատճառը ծովն է: Ամէն տարի 10 մարդ կը մահանայ ձուկ բռնելու ատեն: Ամենամեծ վտանգը շնաձուկերն են: Ամէն տարի 5 մարդ կը մահանայ շնաձուկերու պատճառով: Ամէն տարի 3 մարդ կը մահանայ ծովային օձերու պատճառով: Ամէն տարի 2 մարդ կը մահանայ ծովային կոկորդիլոսներու պատճառով:

*Ամենամեծ վտանգը ծովային կոկորդիլոսներն են

Մարզական Մարզական

1998ի ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՋՏՈՒՄ

ԱՅՍՕՐ ՈՒԹ, ՎԱՂԸ ՏԱՍԸ ՄՐՑՈՒՄ

Լարս Պոհիանը, որ ևկատի չառնուեցաւ Էկիլ Օլսընի կողմէ:

Այսօր եւ վաղը կիրակի, Եւրոպայի ֆութպոլի ազգային խումբերը պիտի բլլան գրաղած 1998ի Մոնտիալի գտումի մրցումներով:

Այսօրուան յայտագիրին վրայ են ութ մրցում (ինչպէս նաեւ բարեկամական մրցում մը), իսկ վաղուան յայտագիրին վրայ ևս տասը մրցում:

1998ի Մոնտիալի կազմակերպիչ երկիրը՝ Ֆրանսա, այսօր Քոփենհակընի մէջ ֆութպոլի բարեկամական մրցում մը պիտի կատարէ Դանիոյ դէմ:

Ա. խմբակէն, Սլովենիա այսօր պիտի հիւրընկալէ Պոսնիան, իսկ Խրուաթիա վաղը պիտի հիւրընկալէ Յունաստանը:

Բ. խմբակէն, Անգլիոյ ազգային խումբը պիտի այցելէ Թիֆլիս, մրցելու համար Վրաստանի դէմ, իսկ Լեհաստան վաղը պիտի հիւրընկալէ Մոլտաւիան:

Գ. խմբակէն, հետաքրքրական պիտի բլլայ Զուիցերիա-Նորվեկիա մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Պեռնի մէջ:

Նորվեկիոյ մարգիչ Էկիլ Օլսընն այս կարեւոր մրցումին համար նկատի առած

Բացակայ՝ Էնտի Կորամ:

Յունաստանը:

Բ. խմբակէն, Անգլիոյ ազգային խումբը պիտի այցելէ Թիֆլիս, մրցելու համար Վրաստանի դէմ, իսկ Լեհաստան վաղը պիտի հիւրընկալէ Մոլտաւիան:

Գ. խմբակէն, հետաքրքրական պիտի բլլայ Զուիցերիա-Նորվեկիա մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Պեռնի մէջ:

Նորվեկիոյ մարգիչ Էկիլ Օլսընն այս կարեւոր մրցումին համար նկատի առած

Շուէտի մարգիչ Թոմի Սվենսընի պաշտօնը վտանգուա՞ծ...

է «անգլիացի» ութ մարգիկներ: Յառաջապահ Լարս Պոհիանն (Պլէքպըրն) պիտի բլլար 9րդ մարգիկը, բայց անցեալ ամիս Հունգարիոյ դէմ մրցումին յաւտպանողական մը, բայց պիտի կարողանաք օդին մէջ անոնց հետ պայքար մղել, նկատի առնելով, որ այդ գիծին վրայ անոնք ունին տոկուն մարգիկներ», կ'ըսէ Օլսընն:

Բերդապահ Ֆրոտ Կրոստաս (Զելսի), յետսապահներ Հենինկ Պերկ (Պլէքպըրն), Սթիւկ Ինկր Պիորնպի (Լիվըրփուլ), Ալֆ-Ինկր Հալանտ (Նոթինկհամ Ֆորէսթ), Ռոնի Ճոնսըն (Մանչեսթըր Եունայթըտ), իսկ միջնապահ-յառաջապահներ Օլյվինտ Լէոնհարտսըն (Ուիմպըլտըն), Օլէ Կունար Սոլսքիար (Մանչեսթըր Եունայթըտ) եւ Էկիլ Օլսթենսթատ (ՍաուԹհէմփթըն) պիտի բլլայ «անգլիացի» այդ օտարականները:

Վաղուան յայտագիրին վրայ է նաեւ Ագրպէյճան-Հունգարիա մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ Պաքուի մէջ:

Դ. խմբակէն, Աւստրիա, այսօր, Վիեննայի մէջ պիտի հիւրընկալէ Լաթվիան, իսկ Սկովտիա վաղը Կլասքոյի մէջ պիտի հիւրընկալէ Շուէտը:

Աւստրիոյ ազգային խումբէն պիտի բացակայի յետսապահ Վոլֆկանկ Ֆեյհրսինկըր (վիրաւոր), որ մաս կը կազմէ ախոյեան Պորուսիա Տորթմունտին:

Մարգիչ Հերպէրթ Փրոհասքա վերոյիշեալ մրցումին համար նկատի առած է Վերտըր Պրեմըրն յառաջապահ Հէյմօ Փֆայֆրպերկը, որ Շուէտի դէմ մրցումին վիրաւորուած էր, բայց այժմ ինքգինք վերագտած է:

Անտրէաս Հերցոկ (Վերտըր Պրեմըրն), Շթեֆան Մարասէք (Ֆրայպուրկ) եւ Թոնի Փոլսթըր (Քէօլն) պիտի բլլան մնացեալ «գերմանացի»ները:

Սկովտիա-Շուէտ մրցումին, հիւրընկալ խումբէն պիտի բացակայի բերդապահ Էնտի Կորամ (վիրաւոր). ան Ռէյնճըրգի հետ եւս վերջին վեց մրցումներուն դաշտ չէր ներկայացած:

Հիպերնիրնի բերդապահ Ճիմ Լայթըր (38 տարեկան) պիտի կատարէ իր 75րդ միջազգային մրցումը:

Մարգիչ Քրէյկ Պրաուն կ'ըսէ, թէ հաւանական է որ Էվըրթընի յառաջապահ Տանքըն Ֆերկրսըն եւս դաշտ չկարենայ ներկայանալ (վիրաւոր է):

Էվըրթընի մարգիչ Ճօ Ռոյլ կը յայտնէ, թէ ինք կ'ուզէր ապատ արձակել Ֆերկրսընը, բայց անոր վիճակը թոյլ չի տար, որ ան ճամբորդէ կամ փորձեր կատարէ:

Շուէտի համար, այս մրցումը պիտի բլլայ չատ ճակատագրական եւ կարեւոր, նկատի առնելով, որ վաղուան պարտութիւնը կրնայ վտանգել մարգիչ Թոմի Սվենսընի պաշտօնը:

Շուէտ, որ կը փորձէ ամէն գնով 1998ի Մոնտիալի աւարտականներուն տոմս մը ապահովել,

Քլաս Ինկըսըն

կրնայ կորսնցնել իր մարգիչը, եթէ պարտուած վերադառնայ Կլասքոյի դաշտէն:

Սվենսրն կը յայտնէ, թէ այնքան ատեն, որ մենք աւարտականին հասնելու յոյս ունինք, ոչ ոքայդ լուրերուն հաւատալու պէտք ունի:

Սկովտիոյ դէմ մրցումին, աննկատիչաւաւ Պարիի միջնապահ Քրիս Ինկըսընը. Նիքլաս Ալեքսանտերսըն (Կոթըպրրկ) պիտի փոխարինէ Ինկըսընը:

Մարգիչը կ'ըսէ նաեւ, թէ Պորուսիա Մէնչընկլատպախի մաս կազմող յառաջապահ Մարթին Տալին չատ հաւանաբար 90 վայրկեան չխաղայ:

Թոմաս Ռաւելի (Կոթրպորկ) կրնայ պիտի պաշտօնին վրայ, իսկ Պենկթ Անտերսըն (Թեներիֆէ) պիտի բլլայ պահեստի բերդապահը:

Վիքթոր Օննփքս

Շթեֆան Շուարց (Ֆորթընթինա), Եոնաս Թեռն (Ա. Էս Ռոմա) եւ Եսփըր Պրոմքվիսթ (Կոթրպորկ) անկասկած, որ գործի պիտի ձգեն Քենկթ Անտերսընն (Պոլոնիա) ու Հանրիք Լարսընը (Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ):

Ե. խմբակէն, Լիւքսեմպուրկ վաղը պիտի հիւրընկալէ Ռուսիան, իսկ, Կիպրոս Նիկոսիոյ մէջ պիտի հիւրընկալէ Իսրայէլը:

Ռուսիա Լիւքսեմպուրկ պիտի մեկնի առանց Սպարտակ Մոսկուայի խմբապետ եւ փլէյմէյքըր Իլիա Յիմպալարի, որ ծունկի

Պոպի Կուլտ

կայէսի դէմ նշանակեց մրցումին 2րդ եւ 3րդ կոլերը, իրրեւ պահեստի մարգիկ նկատի առնուած է մարգիչին կողմէ, նոյնպէս Ռոյ Մաքայ (Վիթէս Առնհայմ):

Այաքսի մարգիկներուն

Մարք Օվըրմարս կը վերադառնայ

թիւը բացառարար այս անգամ նուազած է, որովհետեւ Փաթրիք Քլույվէրթ, Փիթր Հուկսթրա, Ռիչըրտ Ուիթշկ եւ Ճոն Վելտման հագիւ սկսած են դարմանուիլ եւ նկատի չեն առնուած մարգիչին կողմէ:

Միք Մաքարթի

Ը. խմբակէն, Լիխթընշթայն այսօր Վատուցի մէջ պիտի հիւրընկալէ Մակեդոնիան, իսկ Այիր վաղը Տապլինի մէջ պիտի հիւրընկալէ Իսլանտան:

Լիխթընշթայնէն պիտի բացակայի միակ արհեստավարժ մարգիկը՝ միջնապահ Մարիս Ֆրիք (Պալ, Զուիցերիա), որ կախակայուած է. ան Լիխթանիոյ դէմ մրցումին (անցեալ ամիս), 2 դեղին քարտ ստացած էր:

Այիրի մարգիչ Միք Մաքարթի, որ անցեալ փետրուարին ստանձնած էր Ճկէք Զարլթընի պաշտօնը, վաղուան մրցումին նկատի առաւ Մանչեսթըր Եունայթրտի միջնապահ Ռոյ Քինը: 25 տարեկան Քին ցարդ միայն մէկ անգամ նկատի առնուած էր Մաքարթիի կողմէ:

Փոլ Մաքկրաթ (Տերպի) եւ Կէրի Քելի (Լիթ), որոնք անցեալ ամիս Մակեդոնիոյ դէմ մրցումին նկատի չէին առնուած, կրկին դուրս մնացին: Նշենք, թէ Մակեդոնիա 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնած էր Այիրը:

Յառաջապահ Նայրլ Քուին եւ միջնապահ Ռայան Հաուըրթն վիրաւոր բլլալով, նկատի չառնուեցան Մաքարթիի կողմէ:

Թ. խմբակէն, Ալպանիա, Թիրանայի մէջ պիտի հիւրընկալէ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ֆութպոլի ազգային խումբը: Գերմանիա Պերլինի մէջ պիտի հիւրընկալէ Հիւսիսային Իրլանտան, իսկ Փորթուգալ, Օփորթոյի մէջ, պիտի հիւրընկալէ Ուքրանիան:

Փորթուգալի միջազգային մարգիկ Ժոաօ Փինթօ, 18 ամիս բացակայութենէ ետք, կը վերադառնայ ազգային խումբ:

69 անգամ ազգային խումբի չապիկը կրած 34 տարեկան Փինթօ, որ միջազգային իր վերջին մրցումը կատարեց Ապրիլ 1995ին, Այիրի դէմ, «Եւրոպա 96»ի մրցաշարքի գտումի մրցումներուն, իր ակումբին հետ ալ վերջին 2 եղանակներուն միայն քանի մը մրցումներու դաշտ ներկայացած էր:

Ժոաօ Փինթօ

Փորթուգալի մարգիկներէն ութը պիտի բլլան «օտար», իսկ 12ր տեղական ակումբներու մաս կը կազմեն:

«Օտարական» մարգիկներն են երդապահ Վիթոր Պայա (Պարսելոնա), յետսապահներ Ֆեռնանտօ Նելսըն (Ասթոն Վիլա), Վեռնանտօ Քութօ (Պարսելոնա), Խոսէ Թայրա (Սալամանքա), միջնապահներ Լուիս Ֆիկօ (Պարսելոնա), Փաոլօ Պենթօ (Ռէալ Օվիեդօ), Հիւկօ Փորֆիրիօ (Ուէսթ Համ) եւ յառաջապահ Ռուի Քոսթա (Ֆիորենթինա):

Մնացեալ 12 մարգիկներէն հինգը մաս կը կազմեն Փորթոյի, անոնք են Խորխէ Քոսթա, Ժոաօ Փինթօ, Սերճիօ Քոնսէյքաօ, Ֆեռնանտօ Մենտէս եւ Անթոնիօ Ֆոլիա:

Գերմանիա-Հիւսիսային Իրլանտա մրցումին համար, հիւր խումբին մարգիչը՝ Պրայըն Հէմիլթըն իր կազմին միացուց յետսապահ Անթոն Ռոկընը (Միլուոլ), որ 4.5 տարիէ իվեր հեռու է միջազգային ասպարէզէ:

30 տարեկան Ռոկընը, որ 17 անգամ կրած է ազգային խումբին չապիկը, իր վերջին միջազգային մրցումը կատարեց Ապրիլ 1992ին, Լիխթանիոյ դէմ:

Հէմիլթըն իր կազմին միացուց նաեւ միջնապահ Քեւին Հորլոքը (Սուինտըն), ինչպէս նաեւ բերդապահ Թոմի Ռայթը, որ անցեալ տարի կը մտադրէր լքել ֆութպոլը:

33 տարեկան Նոթինկհամ Ֆորէսթի բերդապահը, որ այժմ փոխ տրուած է Ռիտինկի, միջազգային իր վերջին մրցումը կատարած է Մեքսիքայի դէմ, 2 տարի առաջ:

Ան չատ մեծ հրճուանքով իմացաւ այս լուրը, նկատի առնելով, որ նախ ազգային պարտականութիւն մը կը կատարէ, իսկ երկրորդ, այս մրցումը առիթ մը պիտի բլլայ, որ ան չարունակէ մնալ ֆութպոլի աշխարհին մէջ:

Միջնապահներ Ճիմ Մեկիլթրն (ՍաուԹհէմփթըն), Մայքըլ Օնիլ (Քովենթրի) եւ յետսապահ Քէյթ Ռոլընտ (Ուէսթ Համ) նկատի չառնուեցան մարգիչին կողմէ:

Հիւսիսային Իրլանտա կը նկատուի ոչ արհամարհելի կազմ մը:

Ան վերջին անգամ 1977ին պարտութիւն մը

կրեց Գերմանիայէն: Այդ թուականէն ետք, ան չորս անգամ մրցած է Գերմանիոյ հետ: Երկու մրցումներուն յաջողած է պարտութեան մատնել իր մրցակիցը, իսկ երկու անգամ ալ հաւասարութիւն արձանագրած է անոր հետ:

Մարզական Մարզական

ՊԱՏԱՆԻ ԹԻՒ 12Ը

Հ. Մ. Ը. Մ. - Շապաք Սահէլ մրցումին ժամն էր: Ձիշդ այն պահուն, երբ հաղորդեցինք, որ մրցակից կապմը կոլ նշանակած է, հնչեց հեռաձայնը: Պատանի մըն էր:

- Այսօր պիտի յաղթենք, - ըսաւ վճռակամօրէն եւ փակեց հեռաձայնը:

Զայնին մէջ այնպիսի շեշտ մը կար, որ հաւատաց հաւատքէ մը կու գար. յոյս ներշընչող հաւատք:

Մինչեւ մրցումին աւարտը սպասեցինք յաղթանակի կոլերուն, որոնք սակայն...

Մրցումը այդպէս ալ վերջ գտաւ ի նպաստ մրցակից կապմին:

Պատանին դարձեալ հեռաձայնեց.

- Ինծի համար Հ. Մ. Ը. Մ.ը յաղթական է:

Զայնին եւ շեշտին մէջ ո՛չ մէկ փուփխութիւն, ո՛չ մէկ վարանում:

Ուրեմն նոյն ոգին, բարոյական կորովը բարձր մնացած էր բնապդաբար: Երանի՛ իրեն:

Երանի՛ այդպէս վգացող հաւատաւոր համակիրներուն, որոնք հակառակ բավմաթիւ անյապատտուեալներու (կլիմայ, գործ, նիւթական) կը հետեւին խումբին, նոյնիսկ հեռաւոր վայրեր եւ նոյն հաւատքով ալ կը վերադառնան դաշտէն, ինչ որ ալ ըլլայ արդիւնքը:

Եւ ի վերջոյ ֆութպոլի մէջ ո՞վ է թիւ 12ը:

Ի վերուստ ընտրեալ խումբերու համար թիւ 12ը տիրոջ մը մատն է, մենաշնորհեալներու պարագային՝ նոյնիսկ ափը:

Սակայն մեր խումբին նման, «ինքն իր իւղով տապկուող»ներու թիւ 12ը հաւատաւոր համակիրներն են, որոնց ներկայութիւնն ու *դրական մասնակցութիւնը* այնքա՜ն անհրաժեշտ են այդ *ափը* փոխարինելու:

Խաղի ընթացքին մարկիկ թէ պատասխանատու ակամայ սխալներ կրնան գործել. այդ պարագաներուն մանաւանդ համակիրներուն հակապդեցութիւնը պէտք չէ ժխտական ըլլայ: Յաղթանակի հասնելու մեր նպատակին մէջ, խաղի ընթացքին, համակիրը մէկ դեր ունի կատարելիք. ՔԱ-ՋԱ-ԼԵ-ՐԵԼ:

Սխալներու քննադատութիւնն ու կծու յանդիմանութիւնները աւելի եւս կը բարդացնեն ոչ-ցանկալի վիճակը: Մինչդեռ մխիթարական, քաջալերական խօսք մը, բա՛ռ մը նոյնիսկ, կը գօտեպնդեն, կ'աշխուժացնեն ամէնէն թմրած ջիղերու տէրերն անգամ:

«Դուն երբեք առանձին չես» միտքով երգ մը ունին անգլիական խումբերու համակիրները, որոնք նոյնիսկ երբ իրենց կապմը վերջին դիրքին վրայ գտնուելով դասակարգ մը պիտի իյնայ, ամբողջ սրտով, բարձրաձայն կ'երգեն այդ աքանչելի երգը:

Քիչ մը խորհրդաւոր կը մնայ, թէ մարկիկներ որքա՞ն կը կգան եւ կը գնահատեն համակիրներուն տագնապին տարողութիւնն ու ելեւէջները:

Սակայն, հակառակ ատոր, համակիրը կը մեկնի դաշտ՝ իր խումբին յաղթանակով ուրախանալու եւ հպարտանալու: Համակիրին չեն հարցներ, թէ ի՞նչ է իր գուշակութիւնը, ենթադրութիւնը:

Համակիրը կը հաւատայ իր խումբի՛ն (յաղթական թէ պարտեալ), կը հաւատա՛յ:

Խաղը չտեսած պատանիին բառերը.

- Ինծի համար Հ. Մ. Ը. Մ.ը յաղթական է:

«Երանի անոնց, որոնք առանց տեսնելու կը հաւատան»:

ԹՈՐԳՈՄ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
ԹՈՐՈՍ ՌՈՍԼԻՆ
ԿԵՐՊ. ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Համազգայինի «Թորոս Ռոսլին» կերպ. Ակադեմիայի Այնճարի մասնաճիւղի արձանագրութիւնները կը սկսին Շաբաթ, 10 Նոյեմբեր 1996, Համազգայինի ակումբին մէջ:

Դիմել Այնճարի Պարոյր Սեւակ մասնաճիւղի վարչութեան:

Վերամուտ՝ 15 Նոյեմբեր 1996:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՔՍՈՐ ԳԱՍԱՐԱԳԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

JUNIOR CLUB

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ԱՏԵՆԱՄԱՐԶԱՆՔ

5ԻՆ 12 ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

– ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ

– ԹԱՏՐՈՆ

– ՉԵՌԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

– ԳՐՈՂԱՐԱՆ

– ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 9ԷՆ 12:

ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 10.000 Լ. Ո.

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՄԱՄՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 1500 Լ. Ո.

ՕՏԱՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ ՅԱՃԱԽՈՂ ՀԱՅ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔՆԵՐ:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ 261115 ԹԻՒԻՆ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԻՐԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՂԸ՝ ԹԱՏԱՄՈՆ ՍՈՒՐ – Հ. Մ. Ը. Մ.

Լիրանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 8րդ հանգրուանին, Հ. Մ. Ը. Մ.ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբը վաղը պիտի մեկնի Սայտա, մրցելու համար Թատամոն Սուրին դէմ:

Թատամոն Սուր Հ. Մ. Ը. Մ.ին դէմ միշտ ալ գեղեցիկ խաղարկութիւն ունեցած է: Հ. Մ. Ը. Մ.ի տղաքը ճիգ պիտի չխնայեն յաղթական վերադառնալու Սայտայէն, թէեւ Սուրի խումբը չ'ուզեր դիւրին պատառ մը ըլլալ:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի համակիրները անցեալ չարթուան պէս խիտ չարքերով պիտի երթան Սայտա, քաջալերելու համար Հ. Մ. Ը. Մ.ի չապիկր կրող 11 մարզիկները: Վերջերս, համակիրները երբեմն կը թերանան իրենց դերակատարութեան մէջ:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի համակիրներուն օթոպուսներ տրամադրուած են վաղը առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ 13, «Զաւարեան» դաշտին առջեւէն, որպէսզի համակիրները փոխադրեն Սայտայի Քաղաքապետարանի դաշտ:

Այսօր, Նրժմէ պիտի մրցի Սալամի դէմ, դուրսփակ մրցումի մը: Ֆետերասիոնը որոշեց Նրժմէի այս մրցումը փոխադրել Պուրճ Համուտէն՝ Սայտայի Քաղաքապետարանի դաշտ: Ռիատա Ուալ Ատապի դէմ մրցումին (19 Նոյեմբերին) վայրը եւս տեղափոխուած է Պուրճ Համուտէն Սայտա:

Նրժմէ դասաւորման 4րդ դիրքը կը գրաւէ, իսկ Սալամ Զոորթա՝ 12րդ:

Շապաք Սահէլ Սաֆայի դաշտին վրայ պիտի մրցի Ախա Ահլի Ալէյին դէմ հետաքրքրական մրցումի մը: Սահէլի կագմը 5րդ դիրքը կը գրաւէ, իսկ Ալէյի «եղրայրները»՝ 6րդ եւ մէկ կէտի տարբերութիւն ունին:

Թրիփոլիի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, Ռիատա Ուալ Ատապ պիտի հիւրընկալէ Պրրժը: Երկու խումբերն ալ անկայուն ելոյթներ կ'ունենան, բայց մրցումը կրնայ բաւական հաւասարակշռուած ըլլալ: Ռիատա 7րդ դիրքը կը գրաւէ, իսկ Պրրժ՝ 9րդ, բայց խումբերուն միջեւ միայն 3 կէտի տարբերութիւն կայ:

Վաղը, Թրիփոլիի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, Սաֆա պիտի հիւրընկալէ Անսարը: Սաֆա, որ ձախող ձեւով սկսած էր տարեշրջանը, բայց վերջը բարելաւած, կը գրաւէ 10րդ դիրքը եւ 12 կէտով ետ կը մնայ պարագլուխի դիրքը գրաւող Անսարէն:

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, Սաժէս պիտի մրցի Շեպիպէթ Մագրաային դէմ: Սաժէս 11րդ դիրքը կը գրաւէ, թէեւ գեղեցիկ ֆութպոլ կը կիրարկէ եւ նոյն տիպի մրցակից մրուն՝ Շեպիպէթ Մագրաային պէս խիտ չարքերով պիտի չխաղայ:

Ռիատա Ուալ Ատապ 6րդ դիրքը կը գրաւէ, իսկ Սաժէս՝ 8րդ:

*Ռիատա Ուալ Ատապ Սաֆայի դէմ կրած պարտութենէն ետք, Սաժէսի մարզիչ Ռաշիտ Մաթարը ըսաւ. «Մենք ունեցանք հարուածներ, որոնք մեզ ետ նետեցին: Ունեցանք նաեւ հարուածներ, որոնք մեզ առաջ տարին: Ինչպէս ամէն խաղի մէջ, ունեցանք նաեւ

3

«ՄԵՆՔ ԽՈՍՏԱՆՈՒՄ ԵՆՔ ՍԻԱՅՆ ԱՅՆ, ԻՆՉ ԿԱՐՈՂ ...

որոնք իրագործուեցան ոչ միայն Սոփուռնակերպի, այլ համրապետութեան ամբողջ տարածքին: Անդրադարձաւ նաեւ կազմաւորուած դատական իշխանութեան իրաւապահ մարմիններու համակարգին, որոնք կը հսկեն կացութեան:

Քոչարեան ակնարկեց Սփիւռքի հետ յարաբերութիւններուն, որոնց իրրեւ արդիւնք, 1992ին Լ.Պ.Հ.ի պետական գումար մատ էր 150 հազար տոլար, իսկ 1996ին՝ 15 միլիոն տոլար: Անդրադարձաւ նաեւ Հայաստանի հետ գործակցութեան, Հայաստանի եւ Սփիւռքի բոլոր բնդդիմադիր ուժերուն հետ կառուցողական յարաբերութիւններ ստեղծելու հարցին:

Քոչարեան, անդրադառնալով նաեւ բազմաթիւ անլոյծ հարցերու, յատկապէս՝ բնակչութեան անգործութեան եւ բնակերային անապահով մակարդակին, որուն համար իր նախընտրական ծրագրի մեծ մասը բնակերային հարցերուն յատկացուած է: Շեշտելով Լաչինին, ինչպէս նաեւ Հատրուտ-Մարտակերտ մայրուղիի աշխատանքերը արագելու կարեւորութիւնը, անդրադարձաւ նաեւ Ակրպկ յ ճանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն, որոնք պիտի տեղի ունենան 1998ի կէսը: Սահմանադրական փոփոխութիւնները պիտի քննարկուին հանրաքուէով:

Քոչարեան հաստատեց, որ Ակրպկ յ ճանի նախագահութեան թեկնածու պիտի չդնէ, ինչպէս նաեւ Հատրուտ-Մարտակերտ մայրուղիի աշխատանքները արագելու կարեւորութիւնը, անդրադարձաւ նաեւ Ակրպկ յ ճանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն, որոնք պիտի տեղի ունենան 1998ի կէսը: Սահմանադրական փոփոխութիւնները պիտի քննարկուին հանրաքուէով:

ԼՕՒՒ «ԱՂԱՒՆԻ ՓԱՓԱՋԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (ՋԱԼՋԱ)

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ Ա. ԺՈՂՈՎ

Երկուշաբթի, 11 Նոյեմբեր 1996, կէսօրէ առաջ ժամը 10ին, Ջալքայի «Աղբալեան» ակումբին մէջ:

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Երեքշաբթի, 19 Նոյեմբեր 1996, Նախաճաշ – դասախօսութիւն, առաւօտեան ժամը 10ին, Ջալքայի «Աղբալեան» ակումբին մէջ:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«Ազդակ»ի հետ հեռաձայնային կապ պահելու համար, կը խնդրուի հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.— 260115, 260780 *եւ* 583026:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԵՒ ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՀԱԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի (մահացած Տիթրոյիթ) մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Ս. Նշան Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

Այս առիթով, հանգուցեալին եղբայրը՝ տէր եւ տիկին Նուպար Մանուկեան ցաւակցութիւն կ'ընդունին իրենց բնակարանին մէջ, Զարիֆ, Կիրակի 10 եւ Երկուշաբթի 11 Նոյեմբերին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՏՈՒՐԵԱՆի մահուան քառասունքին եւ ԱՆԺԷԼ ԱՍՏՈՒՐԵԱՆի մահուան ԺԸ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆի մահուան Գ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

ԳԷՈՐԳ ՍԻՒԼԱՀԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, Սէյրաֆի, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ԳԷՈՐԳ ԳԷՈՐԳԵԱՆի մահուան Բ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Ջալքայի Հայ Կաթողիկէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10ին:

ՊԱՐՈՅՐ ՊԱԼԻ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆի մահուան Բ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ԳԷՈՐԳ ՄԵՍՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10ին:

ԱՅՆՃԱՐ *ԱՅՆՃԱՐ*

ԵԴՈՒԱՐԴ ԹԱՋԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 10 Նոյեմբեր 1996, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

4

ԳՐԱԽՕՒԱԾ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ ՈՐՊԷՍ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ...

կան անկախութեան վերականգնման հռչակագրում (Օգոստոս, 1991 թ.), այնպէս էլ Պետական անկախութեան սահմանադրական ակթում (Հոկտեմբեր, 1991 թ.) Ակրպկ յ ճանում խորհրդային իշխանութեան հաստատումը որակուեց իրրեւ Ակրպկ յ ճանի բռնագաւթում: ԽՍՀՄ հետ կապուած բոլոր իրաւաքաղաքական ակթերը Պաքուն իր համար ապօրինի հռչակեց: Ակրպկ յ ճանի խորհրդայնացումը իրրեւ երկրամասի Ռուսաստանին բռնակցում որակելը եւ խորհրդային իրաւաքաղաքական ժառանգութիւնից հրաժարուելը Պաքուի համար ունի իրաւական հետեւանքներ, որոնք կարող դուրս են մնում մեր դիւանագէտների ուշադրութիւնից:

Եւ իրաւ, ինչպէս Նախիջեւանը, այնպէս էլ Արցախը խորհրդային իրաւաքաղաքական իրողութիւնների համատեքստում տրուել են Խորհրդային (եւ միայն Խորհրդային) Ակրպկ յ ճանին: Հրաժարուելով այդ ժառանգութիւնից եւ ԱդրԽՍՀ իրաւայաջորդը լինելու իրաւունքից, Պաքուն իրեն գրկեց այն միակ հիմքից, որը ապահովում էր նրա ամբողջատիրութիւնը նախկին ԱդրԽՍՀ տարածքներում: Այն պահից, երբ Պաքուն հրաժարուեց խորհրդային իրաւաքաղաքական ժառանգութիւնից, դադարելով լինել ԱդրԽՍՀ իրաւայաջորդը, դադարել են նրա իրաւունքները նախկին ԱդրԽՍՀի սահմանները մտցուած հայկական տարածքների վրայ: Վերադարձը դէպի 1918 - 1920 թթ. իրողութիւնները նոյնպէս նրան գրկում է այդ տարածքների նկատմամբ որեւէ յաւակնութեան իրաւունքից, քանի որ դրանք, ինչպէս ցոյց տրուեց վերը, մաս չեն կազմել մուսաւաթական ակրպկ յ ճանական հանրապետութեան: Փաստօրէն 1991 թ. Օգոստոսից Պաքուն գրկուած է նախկին ԱդրԽՍՀ հայկական տարածքների վրայ իշխանութիւն ունենալու որեւէ ներքին կամ միջազգային - իրաւական հիմքից: Տէ՛ւ ժիւրէ այդ տարածքները նրան չեն պատկանում, եւ քանի որ այսօր միջպետական այն պայմանագրերն ու որոշումները, որոնցով այդ տարածքները յանձնուել են նախկին ԱդրԽՍՀին, չարունակում են գործել, յայտարարուած չեն եւ ոչ էլ իրենց ուժը կորցրած՝ նրանց վրայ գերակայող որեւէ միջազգային օրէնքի կամ սկզբունքի կողմից: 1991 թուականից ի վեր Ակրպկ յ ճանական Հանրապետութեան վերահսկողութեան տակ անցած, նախկինում Խորհրդային Ակրպկ յ ճանին յանձնուած տարածքները ԱդրԽՍՀ - ԱՀ իրաւայաջորդութեան խզման պատճառով միանշանակ հանդիսանում են Ակրպկ յ ճանական Հանրապետութեան կողմից գրաւուած տարածքներ:

Եւ դա գործող բազմակողմ միջպետական պայմանագրերի համաձայն: Դիւանագիտական ու քարոզչական ինչպիսի բարձր արհեստավարժ գործունէութիւն էր պէտք ծաւալելու թուրքական ու ակրպկ յ ճանական կողմերին, որպէսզի խնդիրը չրջուէր եւ ստանար ուղիղ իր հակառակ բովանդակութիւնը, որպէսզի թէ միջազգային չրջանակներում, թէ հանրային գիտակցութեան մէջ (այդ թուում եւ մեզ մօտ՝ Հայաստանում) գրաւող կողմ ներկայացուէր հայկական կողմը: Արդիւնքում այն է, ինչ արձանագրուում է միջազգային քաղաքական ու բանակցային գործընթացներում. հայերը գրաւել են օրինաբար Ակրպկ յ ճանական Հանրապետութեանը պատկանող տարածքները: Այն դէպքում, երբ ճիշդ հակառակն է: Ես չեմից չեմ մերժում ինչ - որ նկատառումներով ինչ - որ փաստարկների մասին ինչ - որ ժամանակ լռութիւն պահպանելը: Բայց նոյնիսկ այդ պարագայում դրանք չի կարելի նետել մոռացութեան կիրկը: Այսպէս կը ստացուի, որ մենք ինքներս ենք նպաստում մեր ընդդիմախօսների կողմից մեզ փաթաթուող, մեզ համար աննպաստ պատկերացումների տարածմանը եւ ամրապնդմանը: Բայց եւ մեր լռութիւնը, եւ մեր ընդդիմախօսների կողմից մեզ պարտադրուած լեզուով խօսելը հասկանալի կը լինէր, եթէ այն փաստարկները, որոնց մասին խօսուեց վերը, հրապարակի վրայ չլինէին: Բայց դրանք կան, եւ վաղուց:

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Հապիպ Զագմագեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յակոր Զագմագեան եւ գաւակունք
Տիկին Մարի Մանուչակեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Արրահամ Մանուկեան եւ գաւակունք
Տիկին Ովսաննա Արիկեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ճորճ Չկյթունցեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարազատին՝

ԼՈՒԻԹՖԻԱ ԶԱԳՄԱԳԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Մարաշ, 1909ին)

մահր, որ պատահեցաւ Ջորեքշարթի, 6 Նոյեմբեր 1996, Լոս Անճելըսի մէջ:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Ուրբաթ, 8 Նոյեմբեր, Լոս Անճելըսի մէջ:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին զաւկին՝ Հապիպ Զագմագեանի բնակարանը, Պուրճ Համուտ, Ուրբաթ 8, Շաբաթ 9 եւ Կիրակի 10 Նոյեմբերին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Սառա Էրգրումեան եւ գաւակները՝ կարօ եւ կարէն
Տէր եւ տիկին կարապետ Էրգրումեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ճանիկ Մթմպուլեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գէորգ Էրգրումեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Մելքոն Մաճառեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պետրոս Մաճառեան եւ գաւակունք
Տէր Մեսրոպ Քհնյ. Քէրքէկեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, գաւակին եւ հարագատին՝

ՀՐԱՉ ԷՐԶՐՈՒՄԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1952ին)

մահր, որ պատահեցաւ Հինգշարթի, 7 Նոյեմբեր 1996, Ժեհֆաուի հիւանդանոցին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Ուրբաթ, 8 Նոյեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի Մայր Տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Ուրբաթ 8, Շաբաթ 9 եւ Կիրակի 10 Նոյեմբերին:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Մանուցումներու ընկերութիւն մը պէտք ունի քարտուղարուհիի մը, որ տիրապետէ անգլերէնին եւ ծանօթ ըլլայ փրանսերէնի, նաեւ կարենայ համակարգիչի վրայ աշխատիլ Word եւ Excel յայտագիրներուն վրայ:

Ժամադրութեան համար հեռաձայնել (01) 520632 եւ (03) 664634 թիւերուն, ժամը 11էն 13:

ԾԱԽՈՒ Է

●Կօշիկի գործատեղի մը, բոլոր կազմածներով միասին, կամ միայն գործատեղին: Հեռ. 03-600425 եւ 09-915028:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտի մայր պողոտայ, Ա. յարկ, 100 քառ. մեթր տարածութիւն, գրասենեակի կամ դարմանատան յարմարութեամբ: Հեռ. 01-260307:

ՎԱՐՁՈՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՏԱՄԱՆՈՎ

●Սին Էլ Ֆիլի մէջ, 1450 քառ. մեթր տարածութիւն եւ 7 մեթր բարձրութեամբ, բեռնակառք մտնելու դիրութիւն: Հեռ. 583776, առաւօտեան ժամը 10էն 12:

ԳՐԱԽՕՒԱԾ ՕՐ

ՇԱԲԱԹ, 30 ՆՈՅ. 1996, ԸՆԹՐԻՔ *ԼՕՒՒ* «ԱՐՑԱԽ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԾԱԽՈՒ Է

●Այնճարի մէջ այգի մը՝ 8.000 քառ. մեթր տարածութեամբ, ջրհորով օժտուած:

●Բնակարան մը՝ 170 քառ. մեթր տարածութեամբ, պարտէզով մը:

Հեռաձայնել՝ 443563 եւ 452175 (երեկոյեան ժամը 19էն 21):

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուապն օր մը առաջ, **ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:**

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր. այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝

ԱՖՀԻԼի մօր

●ՆՈՒԱՋԱԳՈՅՆ սակերով
●ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ագգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 263324

ԱՍՏՂԵՐԸ

Ի՞նչ կ'ըսեն

ԽՈՒՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Անակնկալներով պիտի զարմացնէ մէկը, ձեր բնատիպը պիտի միացնէ ձեր նոր միաբերուն շուրջ, նոյնպէս՝ ձեր բարեկամները մասնակից պիտի դարձնէ ձեր առեղծած անցուդարձերուն:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Անիմաստ հարցերու մէջ պիտի մխրճուիք այսօր՝ առանց առանձնական հարցերով: Այդ բոլորին մէջէն պիտի հնչուշտ, բայց միշտ մը ձանրացած գլուխով: Հոգ մի՛ բնէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Զգացական մարզի վերաբերող հարց մը պիտի ամպռոտի ու պիտի վերածուի վէճի՝ առաւելաբանուած շարաբաւերջը խանգարելով: Սակայն մը դրէ՛ ձեր արամարհանքով ջղային վիճակին:

ԽԵՑԳԵՑԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Հեռու մնացէ՛ նոր ու պարարտ ակնկալներէ, ապա թէ ոչ կրնաք սասմոնի կամ լեարդի խանգարումներ ու խիթեր ունենալ: Ամէն ուտելիք նայի ատեն ձեր բերանը մի՛ թխմէ՛:

ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Ձեր շրջապատին մէջ գանուողները բոլորն ալ պիտի լսեն ձեր խօսքերը, իսկ դուք պիտի երջանկացնէ՛ գանոնք: Օրը իր հետ պիտի բերէ հանելի անակնկալներ:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Բարեկամներով կատարուած պտոյտ մը կամ հանդիպում մը հանելի պիտի անցնի: Երեկոն, մանաւանդ, պիտի անցնի շատ հետաքրքրական մթնոլորտի մէջ:

ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Բարեկամի մը հետ վէճ առեղծելէ խուսափելու համար լաւ կ'րնէ՛, երբ անոր հետ միասնաբար պտոյտ մը կազմակերպէ՛, ինչ որ հանելի ու հետաքրքրական պիտի ըլլայ:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Ոգեւորուած պիտի ըլլաք այս շարաբաւերջին, ու շատ հասնելու գործունէութեամբ: Պիտի յոգնի՛ք, ձեզի հետ պիտի սպառէ՛ նաեւ ձեր բնատիպը. բայց հետաքրքրական պիտի ըլլայ:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Ձեր զգացական կապերը կամ հարցերը տակաւին անկայուն են ու մտահոգիչ: Այսուհանդերձ Աստուած պիտի օգնէ ձեզի, ու հարցերը պիտի բնաւորուին դէպի լաւը:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Կրնաք անհանգստանալ այսօր, գաւ կամ ջրմուռ ունենալ. հետեւաբար հարկ է որ առուր մնաք, հանգիստ բնէ՛, որպէսզի շարաբաւերջը որոշ չափով առնելի դառնայ:

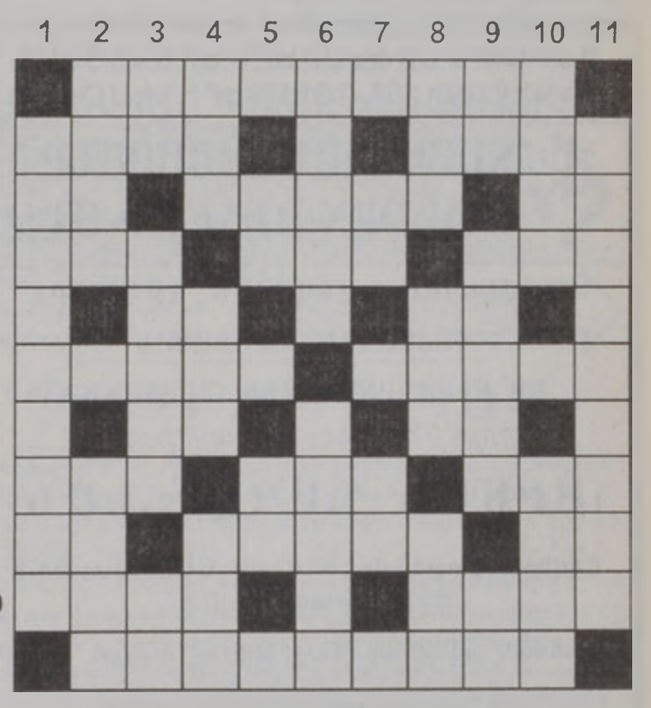
ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Ծրագիր մը կրնայ խանգարուիլ, իսկ եթէ դուք կռահէ՛ք հարցը եւ նախապէս միջոցներ ձեռք առնէ՛ք, կրնաք շարաբաւերջը վայելել ձեր ուզած ձեւով:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Ժամանակ տրամադրեցէ՛ք ձեր աշխատանքը ուսումնասիրելու, որպէսզի օգտակար դասեր քաղէ՛ք անկէ: Օրը տրամադրեցէ՛ք ինքնագարգացումին ձեր գործերը դասաւորելու:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3529
Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Վարդան Մամիկոնեանի դուստրերէն:*
2. *Արաբական լրատու գործակալութիւն մը - Խմոր (հակ.):*
3. *Սարսափ - Ոլորուած մագափունջ - Նոյն գիրերը:*
4. *Մառախուղ - Ետք - Եւրոպական ընդյատակեայ կազմակերպութիւն մը:*
5. *Մայրաքաղաք չունիցող - Ջայնանիչ:*
6. *Կիլիկիոյ բերդերէն - Անլոյծ (հակ.):*
7. *Կրկնուած ձայնաւորներ - Այրուբենէն:*
8. *Միջոց, դարման - Յարպախան չաղախ - Ձափոնի դրամանիշը (հակ.):*
9. *Կարմիր - Խորունկ փոս - Տարի (հակ.):*
10. *Օտար սրբուհի - Բանաստեղծ Գէորգ:*
11. *Ոխապահ, չարայուչ:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ժամանակը վատնող:*
2. *Արեւկան անուն - Իրանահայ օրաթերթ:*
3. *Անձնական դերանուն - Պակ, չոդակ - Պարտիզպանի գործիք:*
4. *Ջուարթ - Կէս պատկերագարդ - Խրիմեան Հայրիկի ծննդավայրը:*
5. *Հոլովակերտ մասնիկ - Արգելական:*
6. *Ակնուկական ձիաւոր - Գետ մը Թուրքիոյ եւ Վրաստանի մէջ:*
7. *Ածականակերտ մասնիկ - Ջայնանիչ:*
8. *Ընդեղէն մը - Նօսր փետուրներով հաւագգի - Յարմար (հակ.):*
9. *Կրկնուած տառեր - Շատ կարեւոր - Ջայնանիչ:*
10. *Կայծակ - Արար իշխան:*
11. *Հին ժամանակներէ մնացած:*

ԹԻՒ 3528

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄՕՏ

Թ. ՏԱՊՂԼԵՒ. ԷՅ.Ի ՕԳԱՆԱՒԻ ՎԱՐ ԱՌՆՈՒԱԾ Է ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՐԹԻՌՈՎ ՄԸ

ՔԱՆ. 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Սպիտակ Տան նախկին խորհրդականը՝ Փիեռ Սալինճըր Ուրբաթ օր մերժեց ընդունիլ ամերիկեան հերքումները եւ հաստատեց, թէ ամերիկեան ծովուժին մէկ հրթիռը սխալմամբ վար առած է *«Թի. Տապլեւու. Էյ.»* օդանաւը, որ Յուլիսին Նիւ Եորքի մօտ ջուրերուն մէջ ջախջախուած էր: Արկածը 230 վոհ իլած էր:

Սալինճըր ըսաւ, թէ ամերիկեան գաղտնի սպասարկութեանց մէկ գործակալը Փարիզի մէջ իրեն յանձնած է վաւերաթուղթ մը, ըստ որուն, օդանաւը, որ ճշդուած ժամէն ուշ եւ շատ ցած թռիչք կը կատարէր, մուտք գործած է գօտիէ մը ներս, ուր ամերիկեան ծովուժը հրթիռներով փորձ կը կատարէր: Ան հաւաստեց, որ օդանաւը ուղղակի թիրախ չէր:

Էֆ. Պի. Այ.ը, Փենթակոնը եւ ծովուժը Հինգշաբթի օր հերքած էին, թէ հրթիռի մը արձակումը պատճառած է աղէտը:

Դէպքին շուրջ բացուած քննութեան մասին ցարդ պաշտօնական որեւէ բացատրութիւն չէ տրուած:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕԼՊՐԱՅԹ՝ ՔՐԻՍԹԱՓԸՐԻ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՐԴՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ, 8 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներու վերընտրուած նախագահ Պիլ Քլինթըն ընդունեց արտաքին գործոց նախարար Ուորրըն Քրիսթաֆըրի հրաժարականը եւ մեծ դրուատիքով արտայայտուեցաւ անոր իրագործումներուն մասին:

Նախագահը յայտնեց, թէ խաղաղութեան եւ ապատութեան դատը աւելի անխոնջ պաշտպան չէ ունեցած:

Հրաժեշտի իր խօսքին մէջ, Քրիսթաֆըր յայտարարեց, թէ արտաքին գործոց նախարար ըլլալը պատմութեան «փոխանցման մրցում»ին մաս կազմել կը նշանակէ:

Քլինթըն ըսաւ, թէ տակաւին որոշում չէ տուած Քրիսթաֆըրի յաջորդին մասին, սակայն հաւանական կրնկատուի, որ նախկին ներկուսական ձորձ Միչըլ կայն փոխարինէ: ՄԱԿի մօտ դեսպան Մարտիչկայն Օլպրայթ եւս հաւանական թեկնածուներէն է:

Քլինթըն յայտնեց, որ ի մտի ունենալով իր այն տեսակէտը, թէ Երեքշաբթի օրուան իր յաղթանակը «կենսական կեդրոնին» չահն էր, ան քաղաքական բոլոր չրջանակներուն մէջ պիտի փնտռէ յարմար անձնաւորութիւններ՝ բարձրաստիճան պաշտօններու համար, եւ ո՛չ թէ միայն դեմոկրատներու մօտ:

Նախագահին խորհրդականները յայտնեցին, թէ կ'ուզէ չուտով աւարտել փոխանցման աշխատանքները, հետեւաբար, ան քանի մը օրով պիտի յետաձգէ յառաջիկայ չարթուան իր արձակուրդը:

● *ՋԱՓՈՆԻ մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ուոլթըր Մոնտէյլ Ուրբաթ օր յայտնեց, թէ մօտ ատենէն պիտի հրաժարի իր պաշտօնէն, 3 տարուան պաշտօնավարութենէ մը ետք, որուն ընթացքին, բանալի դերակատարութիւն ունեցած է առեւտրական բանավէճերու լուծման եւ ապահովութեան յարուցած կապերու յարելաւման աշխատանքին մէջ:*

ՆՈՒԷՐԸ ԵՏ ԿՈՒ ՏԱՆ...

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Ամերիկեան Դեմոկրատ կուսակցութեան մէկ պաշտօնատարը Հինգշարթի օր յայտնեց, թէ կուսակցութիւնը 325 հազար տոլար նուիրատուութիւն մը վերադարձուցած է նուիրատուին, որովհետեւ անոր աղբիւրը կարելի չէ եղած ստուգել: Այդ գումարը նուիրած է մարդ մը, որ յայտնած է, թէ Հնդկաստանի նախկին դեկավար Մահաթմա Կանտիի հեռաւոր ազգականներէն է: Այդ գումարը ամէնէն մեծ եւ ամէնէն վիճելի նուիրատուութիւններէն մէկն էր, զոր կուսակցութիւնը ստացած էր:

Օտարներու կողմէ ընտրարշաւին ընթացքին կատարուած նուիրատուութիւնները ընտրապայքարին կարեւոր հարցերէն մէկը դարձած էին:

ԴԷՊԻ ՀՐԱՏ

ՔԷՅՓ ՔԱՆԱՒԵՐԷԼ, 7 (ՌԷՕԹԸՐ).- Հինգշաբթի օր, Քէյփ Քանաւերըլ իարիսիեն դեպի անջրպետ արձակուեցաւ ՆԱՍԱՒի *«Մարս Կլոպըլ Սըրվէյըր»* անջրպետանաւը, որ 696 միլիոն քլմ. ճամբայ կտրելէ ետք, 10 ամիսէն Հրատ պիտի հասնի:

Անիկա 12 Սեպտեմբեր 1997ին Հրատի շուրջ ծիրի վրայ պիտի դրուի, ապա մուտք պիտի գործէ հրատեան ճօսր մթնոլորտէն ներս, անոր քարտէսը գծելու համար:

Անիկա առաջինն է 3 անջրպետանաւերու (2 ամերիկեան եւ մէկ ռուսական), որոնք այս տարի դէպի *«Կարմիր Մոլորակ»*ը պիտի արձակուին: Ռուսական *«Մարս 96»* անջրպետանաւը ճամբայ պիտի ելլէ Նոյեմբեր 16ի շուրջ, իսկ Դեկտեմբեր 2ին, անոր պիտի հետեւի ամերիկեան *«Մարս Փաթֆայնտըր»*ը:

ՕՏԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՋԱՅԻՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒԺԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀՈՂ ԿԸ ՇԱՀԻ

ՔԻԿԱԼԻ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- ՄԱԿի յատուկ պատուիրակ Ռեմոն Քրեթիէն Ուրբաթ օր Ռուանտայի մայրաքաղաք Քիկալի հասաւ՝ բանակցելու համար երկրին գլխաւոր երկու ղեկավարներուն հետ, որոնց գործակցութիւնը կենսական է Ջայիրի գաղթականներուն օժանդակութեան համար:

Քանատացի դիւանագէտը յայտարարեց, որ Ռուանտա եկած է տեսակցութիւն ունենալու համար նախագահին եւ պաշտպանութեան նախարարին հետ: Նախագահ Փասթէօր Պիկիմունկու հութու մրն է թուխսի կառավարութեան մէջ, իսկ պաշտպանութեան նախարար Փօլ Քագամէն թուխսի ազգեցիկ անձնաւորութիւն մրն է: Քրեթիէն պիտի արձարծէ Ջայիր միջազգային ուժեր ուղարկելու հարցը, ինչպէս նաեւ հոն չարունակուող կռիւները, որոնց մասնակից կը դառնան նաեւ Ռուանտայի ուժերը (բստ Ջայիրի):

Ռուանտա հասնելէն առաջ, Ֆրանսայի մէջ Քրեթիէն տեսակցութիւն ունեցած էր Ջայիրի նախագահ Մոպութու Սեսէ Սեքոյի հետ, որ իր օրհնութիւնը տուած էր միջազգային ուժի ծրագիրին: Ռուանտայի հաւանութիւնը անհրաժեշտ է, որովհետեւ գաղթականներուն օժանդակելու ամէնէն կարճ եւ դիւրին ճամբաները իր սահմաններէն ներս կ'իյնան, ինչպէս նաեւ Ջայիրի մէջ կառավարութեան դէմ կռուող ընդդիմադիրները իր դաշնակիցներն են:

Միւս կողմէ, Բրիտանիա եւ Ֆրանսա Ուրբաթ օր հաւանութիւն տուին մասնակցելու միջազգային ճիգերուն՝ օժանդակելու համար Ջայիրի գաղթականներուն: Վարչապետ Ճոն Մէյճըր հաւանական նկատեց, որ Բրիտանիա եւս ուժ ուղարկէ:

Այս համաձայնութիւնը գոյացաւ Ֆրանսա-Բրիտանիա գերաստիճանին, որ այլ հարցերու կողքին, քննարկեց նաեւ Ջայիրի տագնապը: Երկու երկիրները համաձայնեցան համակարգել իրենց ճիգերը, որպէսզի կարելի արագութեամբ կազմուի միջազգային ուժը եւ օժանդակութիւնը չուշանայ 1.2 միլիոն հութու գաղթականներուն:

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

ԶՈՐԱՎԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Ս. Ղազարի Միաբանութեան հրատարակութիւն, Վենետիկ, 1996, 160 էջ:

Ս. Ղազար կղզիի միաբանութիւնը, որ ունեցած է եւ կ'ունենայ հայագիտական նշանաւոր գործեր, նոր հրատարակութիւն մը կը նուիրէ հայ զինուորական հարցին: Հեղինակը Ստեփան Ասլանեան է, որ ներկայացուցած է հայ զինուորական հարցի պատմական ակունքները, ինչպէս նաեւ հարցի ներկայ վիճակը:

Հեղինակը կը ներկայացնէ հայ զինուորական հարցի ծագումը, զայն կապելով հին աշխարհի մէջ զինուորական ծառայութեան հետ: Ան կ'անդրադառնայ նաեւ հայ զինուորական ծառայութեան հարցին Արշակունիներու եւ Բագրատունիներու ժամանակաշրջանին, ինչպէս նաեւ Կիլիկիոյ հայկական պետութեան շրջանին:

Ուշագրաւ է հեղինակի ներկայացուցած տեսակէտը, թէ կ'ուզէ չուտով աւարտել փոխանցման աշխատանքները, հետեւաբար, ան քանի մը օրով պիտի յետաձգէ յառաջիկայ չարթուան իր արձակուրդը:

● *ՋԱՓՈՆԻ մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ուոլթըր Մոնտէյլ Ուրբաթ օր յայտնեց, թէ մօտ ատենէն պիտի հրաժարի իր պաշտօնէն, 3 տարուան պաշտօնավարութենէ մը ետք, որուն ընթացքին, բանալի դերակատարութիւն ունեցած է առեւտրական բանավէճերու լուծման եւ ապահովութեան յարուցած կապերու յարելաւման աշխատանքին մէջ:*

ՕՏԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ՀԱՅ ԶՈՐԱՎԱՐ ՄԸ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

Ս. Ղազարի Միաբանութեան հրատարակութիւն, Վենետիկ, 1996, 160 էջ:

Ս. Ղազար կղզիի միաբանութիւնը, որ ունեցած է եւ կ'ունենայ հայագիտական նշանաւոր գործեր, նոր հրատարակութիւն մը կը նուիրէ հայ զինուորական հարցին: Հեղինակը Ստեփան Ասլանեան է, որ ներկայացուցած է հայ զինուորական հարցի պատմական ակունքները, ինչպէս նաեւ հարցի ներկայ վիճակը:

Հեղինակը կը ներկայացնէ հայ զինուորական հարցի ծագումը, զայն կապելով հին աշխարհի մէջ զինուորական ծառայութեան հետ: Ան կ'անդրադառնայ նաեւ հայ զինուորական ծառայութեան հարցին Արշակունիներու եւ Բագրատունիներու ժամանակաշրջանին, ինչպէս նաեւ Կիլիկիոյ հայկական պետութեան շրջանին:

Ուշագրաւ է հեղինակի ներկայացուցած տեսակէտը, թէ

ՕՋ-ԱՆԲՆԱԿԱՆ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ...

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Թուրքիոյ վարչապետ Նեճմէտտին Էրպաքան Ուրբաթ օր յայտնեց, թէ ներքին գործոց նախարար Մեհմէտ Ալար հրաժարականը ներկայացուցած է, ուստիկանութեան եւ *մաֆիա*ներու միջեւ կապին շուրջ ծայր տուած գայթակղութեան մը պատճառով: Վարչապետը ընդունած է հրաժարականը:

Գայթակղութիւնը ծայր տուած էր անցեալ շաբաթավերջին, ինքնաշարժի արկածէ մը ետք, որուն ուստիկանապետ մը, ոճրագործ մը եւ նախկին գեղեցկուհի մը զոհ գացած էին:

Ալար արտաքին գործոց նախարար Թանսու Չիլէրի «ճիշդ Ուղի» կուսակցութեան անդամ է: Ան իր հրաժարականը ներկայացուցած է առաջ տեսակցութիւն ունեցած էր Չիլէրի հետ:

Ջախակողմեան կուսակցութիւն մը պահանջած էր խորհրդարանէն, որ Ալարի կեցուածքը դատապարտող բանաձեւ մը որդեգրէ, որովհետեւ չէ կրցած բացատրութիւն տալ ուստիկանապետին եւ ոճրագործին միջեւ կապին մասին:

ԼՐԱԳՐՈՂԸ ՍՊԱՆՆՈՂ ԹՈՒՐՔՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Թուրք լրագրողի մը սպանութեան հարցով 48 ուստիկաններու դատավարութիւնը արեւմտեան Ափիոն քաղաքը պիտի փոխադրուի ապահովութեան մտահոգութիւններով, հաղորդեց «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը, Ուրբաթ օր:

Դատավարութիւնը անցեալ ամիս սկսած էր հարաւ-արեւմտեան Այտըն քաղաքին մէջ, որուն ոճրագործ ատեանը յայտնած է, թէ դատարանին չրջակայքը բազմաթիւ դպրոցներ կան, այդ պատճառով ապահովութեան հսկողութիւնը դժուարութեանց կը հանդիպի:

48 ուստիկաններ ամբաստանուած են լրագրող Մեհմին Կոքթեփէի սպանութեան մեղսակցութեամբ: Դէպքը տեղի ունեցած էր Պոլսոյ մէջ, Յունուարին, եւ ըստ տեղեկութեանց, ան ուստիկաններուն կողմէ ցմահ ծեծուած էր:

ԱՆՍԱՀՈՒԹԵԱՆ ԶԳԱՑՈՒՄԸ ՅՐՈՒԵԼՈՒ ԱՆԱԽՈՐԺ ՉԵՒ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 (ՌԷՕԹԸՐ).- Գերմանացի աստղ Քլօտիա Շիֆըր պատմեց, թէ վերջերս, օդանաւէ մը վար պիտի իյնար, երբ թռիչքի պահուն յանկարծ դուռը բացուած է:

26 տարեկան աստղը անձնական օդանաւով մը թռիչք կը կատարէր Քարայիպեան կղզիներուն վերեւ: Շիֆըր ըսաւ, որ սարսափած է, երբ դուռը բացուած է, ինք ամբողջ ուժով կառչած է դրան, որպէսզի չիյնայ եւ մահու կենաց պայքարէ մը ետք յաջողած է դուռը փակել: «Զգացի թէ մահկանացու եմ», ըսաւ ան:

ՄԵԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՊԱՇՏՕՆ ՁՈՒՆԻՆ...

ԼՈՆՏՈՆ. 8 (ՌԷՕԹԸՐ).- Պետական այն պաշտօնեաները, որոնք բարձր մակարդակներու չեն հասնիր եւ որոշ շահեր (օրինակ ինքնաշարժեր) չեն ապահովեր, աւելի մեծ հաւանականութիւն ունին հանգստեան կոչուելէ կարճ ատեն ետք մեռնելու, քան անոնց տնօրէնները, կ'ըսեն բրիտանացի հետազօտողներ, Ուրբաթ օր:

Լոնտոնի *Եունիվըրսիթի Քոլէճի* 2 գիտնականներ, պետական պաշտօնեաներ ստանձնած աւելի քան 18 հազար մարդոց պարագաները ուսումնասիրած են եւ յանգած վերոյիշեալ եզրակացութեան:

Անոնք այս երեւոյթին պատճառները չեն ուսումնասիրած, սակայն այլ հետազօտութիւններու համաձայն, ընկերային - տնտեսական աւելի ցած մակարդակ ունեցող պաշտօնեաներ ոչ միայն նուազ առողջ կ'ըլլան, այլ անոնք կը թուին աւելի մեծ ընկճուածութենէ տառապիլ:

ՇԱԲԱԹ 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ԿԷՍՕՐԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ GOLDEN BEACHԻ ՄԷՋ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՆԳԱՎԱՌ ՄԹՆՈԼՈՐՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ԱՐԱԲԱԿԱՆ

ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՃՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Ելոյթ կ'ունենայ սիրուած երգիչ՝

ԱՐՄԱՆ ՊԱՂՋԷՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱԿՑութեամբ՝ ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ եւ իր նուագախումբին

23 տեսակ աղանդեր, ճաշ, խմիչք՝ *ուիսքի* եւ օղի

- *Շաբաթ երեկոյեան՝ սակ 20$*
- *Կիրակի կէսօրին՝ սակ 15 $*
- *Փոքրերուն կէս գին:*

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիօ Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, Սթիւտիօ ՃԵՔԱ, Պուրճ Համուտ, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559 , 407371 / 2,3,4,5:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՅԻՒՐԻԽ.- Աշխարհի ամենահին արժէքաւոր դրոշմարուրը 1857ին հրատարակուած շուէտական դրոշմարուրդ մը, երկու ածուրդի մը ընթացքին 2.87 միլիոն գուիներական ֆրանքի (2.26 միլիոն տոլար) ծախուած է, ինչ որ համաշխարհային մրցանիշ է:

ՊԻԼՊԱՕ - Հիւսիսային Սպանիոյ Արրասաթէ - Մոնտրակոն քաղաքին մէջ երկու առաւօտուն փոքր ռումբ մը պայթեցաւ գրասենեակներ ընդգրկող չէնքի մը մէջ եւ նիւթական մեծ վնասներ հասցուց: ԷԹԱ հեռաձայնով սպառնալիք մը ուղղած էր:

ԼՈՆՏՈՆ.- Ըստ երկու յոյս տեսած հարցախոյզի մը արդիւնքներուն, Բրիտանիոյ ընդդիմադիր Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը իր առաջնահերթութիւնը բարելաւած է, 27 առ հարիւր առաւելութիւն մը ձեռք ձգելով իշխող պահպանողականներուն վրայ:

ՌԻՋՄԸՆՏ - Վրթճինիայի նահանգապետ Ճորճ Էլրն Հինգշարթի օր մարդասպան Ճոզրֆ Փէթրիք Փէյնի դէմ մահավճիռի որոշումը ցկեանս բանտարկութեան փոխած է, անոր մահապատիժի ենթարկուելէն քանի մը ժամ առաջ:

ՀԱՒԱՆԱ.- Ջուպա քաղաքապետ, թ. *Մի. Էճ. Էճ.* կալանքին արատնութիւն տուած է Հաւանայի մէկ գրասենեակ մը բանալու եւ դաւնապու ամերիկեան լրատու առաջին կազմակերպութիւնը, որ 30 տարիէ ի վեր կղզիին վրայ մնայուն թղթակից մը կ'ունենայ:

ՄՈՍԿՈՒԱ - Ռուսիոյ Ծայրագոյն Արեւելեան չրջանին մէջ, 2 գոհ եւ աւելի քան 30 վիրաւոր արձանագրուած է, երբ գինով մը ձեռնառումբ մը նետած է գիշերային գրասեղանի մը մէջ:

ՏՈՒՊՈՒՅ.- Իրան բրենդատաց Թեհրանի յատկացուած միջազգային օժանդակութեան փորր բանակը, իրրեւ օժանդակութիւն Իրան ապաստանած 2 միլիոն իրաքցի եւ աֆղան գաղթականներուն:

ՌԱՆԿՈՒՆ - Պուրմայի կինուորական կառավարութիւնը ժողովրդավարութեան պաշտպան ղեկավար Անկ Սան Սու Ջիի հանդէպ հանդուրժողութիւն ցոյց կու տայ, որովհետեւ անոր հայրը ազգային հերոս եղած է, յայտնեց պետական մամուլը, երէկ:

ՀԱՆՈՅ.- Կեդրոնական եւ Հիւսիսային Վիեթնամի մէջ ողողումները 72 վոհ իլած են: Երկրին տարածքին անցնող ամիս արձանագրուած մահերուն թիւր (բնական աղէտներու հետեւանքով) այսպէսով կը բարձրանայ 23ի:

(ՌԷՕԹԸՐ)

TATEOSSIAN TRADING CO.
(TTC - Lebanon)
SAIFI - CENTRE TEKEYAN
TEL.: 01/449667 - 448848 - FAX.: 01 449667
ROND POINT DORA
TEL.: 03/661809

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
● ՍՍԱՇՕԹ
(ԼԱՀՄ ՊԻ-ԱԺԻՆ)

ՍՈՐՎԷ ԱՆԳԼԵՐԷՆ ԵՒ ԱՅԼ ԼԵԶՈՒՆԵՐ
POLYGLOT
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՏՈՐԱ, ՀԵՌ. 881452 ԵՒ 894923

Տիար Ձիար Քանթիս այսու կը շնորհաւորէ
ՄԵԹՐ ՇԱՀԷ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆԸ
Նախասրտաբուժական հիւանդութիւններու մասնագէտ
առիթով եւ անոր կը մաղթէ յաջողութիւն

Տիար Ձիար Քանթիս այսու կը շնորհաւորէ
ՅԱԿՈԲ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆԸ
Նախասրտաբուժական հիւանդութիւններու մասնագէտ
առիթով եւ անոր կը մաղթէ յաջողութիւն

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG. TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860. BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
أزتاك هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت - ٢٦٠١١٥ المطبعة
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب ٨٠٨٦٠ برج حمود